

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXXI-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 19-22/ ЖОВТЕНЬ-ЛИСТОПАД 2020 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ 2020

ГОЛОСУЙТЕ ЗА
СОЮЗ УКРАЇНЦІВ
РУМУНІЇ
ДО
ПАЛАТИ ДЕПУТАТІВ

Іван
Лібер

Анна
Самбор

Ілля
Саучук

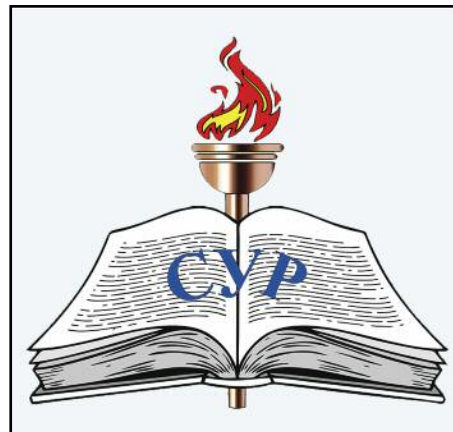
Микола-Мирослав
Петрецький

Ірина-Люба
Горват

Богдан
Мойсей

РАЗОМ МИ ЗДІЙСНИМО
ЩЕ БІЛЬШЕ!

100 причин ПРОГОЛОСУВАТИ ЗА СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ, разом зі своїм представником у Парламенті Румунії, депутатом Миколою-Мирославом ПЕТРЕЦЬКИМ, під гаслом «Знай! Підтримуй! Вирішуй!», долучився до вирішення проблем у наступних галузях:

I. МІСЦЕВИЙ РОЗВИТОК

Підтримав:

1. – ремонт, модернізацію та оснащення шкіл і дитячих садків, а також інших установ через Національну програму місцевого розвитку (НПМР);
2. – розвиток місцевої інфраструктури через НПМР-2;
3. – охорону навколишнього середовища;
4. – просування туризму на центральному та місцевому рівнях.

Вжив заходів для:

5. – впровадження системи балансування місцевих бюджетів;
6. – прийняття термінових рішень для припинення незаконного вирубування лісів;
7. – забезпечення населення паливними дровами в необхідній кількості;
8. – забезпечення прозорості процесу прийняття рішень у місцевих органах державної влади;
9. – вирішення транспортної проблеми в ізольованих селах дельти Дунаю;
10. – розвитку інфраструктури водопостачання та водовідведення;
11. – розширення мережі електропостачання та загального освітлення;
12. – асфальтування вулиць в населених пунктах;
13. – модернізації залізничного пасажирського транспорту та підвищення безпеки залізничного руху;
14. – розробки плану реінтеграції до ринку праці тих, хто втратив роботу внаслідок пандемії коронавірусу.

Сприяв:

15. – захисту та збереженню місцевої культурної та етнографічної спадщини;
16. – покращенню якості мобільного зв'язку в прикордонних повітах;
17. – підтримці населених пунктів, що постраждали від повені.

Подав запити щодо:

18. – розробки національного плану запобігання та боротьби з наслідками посухи;
19. – створення інтегрованих систем управління відходами;
20. – унітарного застосування Національної програми місцевого розвитку (НПМР).

Підтримав:

21. – підготовку та проведення курсів підвищення кваліфікації для розвитку людських ресурсів у меріях з метою розробки та подання заявок на фінансування;
22. – виплату компенсації місцевим аграріям та фермерам, які постраждали від несприятливих природних умов;
23. – залучення інвесторів з метою створення нових робочих місць;
24. – цифровізацію місцевої державної адміністрації (онлайн-сплата податків, створення Інтернет-порталу для спілкування з громадянами);
25. – вирішення проблеми кадрового дефіциту на рівні інспекторатів поліції у прикордонних повітах;
26. – вирішення проблеми громадського транспорту.

Наполягав:

27. – на прискоренні ремонтних робіт на дорозі повітового значення №187 Леордіна – Поляни;
28. – на проведенні ремонту дороги на перевалі Дялул Штефеніцей;
29. – на розробці національної стратегії запобігання забрудненню річок.

Співпрацював:

30. – з представниками місцевої та центральної державної адміністрації з метою розробки та реалізації транскордонних проєктів.

II. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Виступав за:

31. – забезпечення протитуберкульозних лікарень спеціалізованим персоналом та за виконання положень Національної стратегії боротьби з туберкульозом;
32. – перевірку обігу ветеринарних лікарських засобів з метою забезпечення якості харчових продуктів;
33. – створення нових аптек у сільських населених пунктах;
34. – вирішення проблеми виплати заробітної плати особам, які доглядають за людьми з обмеженими можливостями (інвалідами);
35. – здійснення ремонту та модернізації міських лікарень;
36. – вирішення проблеми браку на фармацевтичному ринку Румунії ліків для пацієнтів, які страждають на хронічні захворювання;
37. – підтримку місцевого виробництва масок та інших засобів індивідуального захисту.

Наполягав:

38. – на розробці стратегії придбання та створення необхідного запасу шприців;
39. – на тестуванні онкохворих, які проходять лікування, в рамках заходів щодо запобігання поширенню COVID-19 у період стану тривоги;
40. – на створенні, ремонті та оснащенні медичних закладів і заохоченні сімейних лікарів до роботи у сільських населених пунктах;

III. ОСВІТА

Сприяв:

41. – модернізації та оснащенню дитячих садків і шкіл шляхом реалізації проєктів у рамках Національної програми місцевого розвитку (НПМР).

Вжив заходів для:

42. – підготовки та друку підручників для нацменшин;
43. – оснащення шкіл мікроавтобусами для забезпечення транспортування учнів з віддалених населених пунктів;
44. – розробки цифрових підручників;
45. – розподілу засобів індивідуального захисту та санітарних матеріалів для учнів та вчителів.

Наполягав на:

46. – своєчасному забезпеченні учнів підручниками;
47. – проведенні ефективних заходів щодо попередження та боротьби з явищем дочасного припинення навчання у школі;
48. – включенні тематичних конкурсів для дітей та юнацтва до Календаря шкільних змагань Міністерства виховання та досліджень (МВД);
49. – проведенні МВД нарад педкадрів, що належать до національних меншин;
50. – на розширенні програми «Теплий обід».

Підтримав:

51. – проведення учнівських олімпіад на повітовому та національному рівнях;
52. – врегулювання правового статусу та ремонт різних навчальних закладів;
53. – вирішення проблем і надзвичайних ситуацій, що виникли у процесі викладання/вивчення рідної мови.

Надав:

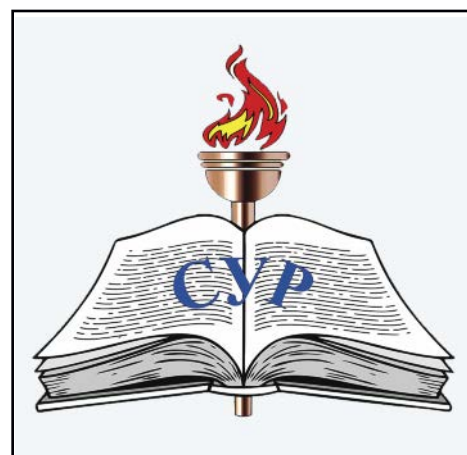
54. – стипендії учням із власних фондів.

Наголосив:

55. – на негативних наслідках об'єднання класів.

(Продовження на 3 стор.)

100 причин ПРОГОЛОСУВАТИ ЗА СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

(Закінчення. Поч. на 2 стор.)

IV. РЕЛІГІЯ

Звернувся зі запитамми щодо:

- 56. – справедливого фінансування церков;
- 57. – видання книг на релігійну тематику;
- 58. – створення посад для церковнослужителів.

V. КУЛЬТУРА

Наполягав:

59. – на відновленні роботи Департаменту у справах нацменшин при Міністерстві культури;

60. – на збільшенні ефірного часу, відведеного каналами центрального телебачення для програм національних меншин;

61. – на здійсненні заходів щодо фінансової підтримки центрального радіо, одного з небагатьох надійних джерел інформації для румунських громадян у країні та за кордоном;

62. – на підвищенні ефективності роботи центрів туризму та історико-культурної спадщини.

Підтримав:

63. – необхідність продовжувати організацію та проведення культурно-просвітницьких заходів, специфічних для національних меншин, завдяки яким вони доповнюють та збагачують європейську культуру.

VI. ГРОМАДА

Вимагав:

64. – вирішення проблеми питної води в різних повітах;

65. – вирішення проблеми частих перебоїв у постачанні електроенергії в прикордонних населених пунктах;

66. – оцифрування та оснащення сільських бібліотек та забезпечення безкоштовного доступу до Інтернету в громадських місцях;

67. – своєчасної виплати пасовищних субсидій;

68. – вдосконалення системи попередження RO-ALERT;

69. – підтримки вітчизняних виробників у нинішніх умовах пандемії;

70. – сприяння розвитку підприємництва у сільських населених пунктах;

71. – вжиття фінансових заходів для стимулювання релокації в Румунію виробничих одиниць з метою створення нових робочих місць.

Підтримав:

72. – розширення газової мережі, ремонт та модернізацію сільських доріг;

73. – створення поліції захисту тварин (зоополіції);

74. – поліпшення якості питної води в системах централізованого водопостачання;

75. – вжиття заходів щодо підвищення безпеки руху на дорогах національного значення;

76. – прискорення урядової програми Start-up Nation на 2020 рік.

VII. ПАРТНЕРСТВА

Підтримав:

77. – партнерства для освоєння коштів з європейських фондів;

78. – місцеві партнерства для вирішення комплексних проблем, з якими стикаються місцеві громади.

VIII. ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

79. – законодавчі пропозиції щодо ефективного здійснення основних прав і свобод;

80. – ініціатор законодавчої пропозиції про доповнення Негайного Урядового Розпорядження (НУР) № 195/2002 щодо дорожнього руху;

81. – пропозиції щодо встановлення «Дня журналіста Румунії»;

82. – співініціатор Закону № 247/2017 щодо встановлення «Дня національних меншин Румунії»;

83. – пропозиції щодо регламентації правового статусу неурядових організацій;

84. – співініціатор Закону № 8/2020 «Про авторське право та суміжні права»;

85. – пропозиції до проекту Адміністративного кодексу Румунії;

86. – пропозиції до законодавства, що регламентує діяльність організацій національних меншин;

87. – пропозиція до нового Закону «Про пенсії» щодо дотримання принципу соціальної справедливості;

88. – пропозиція щодо внесення змін та доповнень до Закону № 504/2002 «Про телерадіомовлення»;

89. – ініціатор Закону № 213/2018 щодо оголошення 9 листопада «Днем української мови»;

90. – ініціатор проекту рішення про внесення змін до частини 2, ст. 258 Регламенту Палати депутатів;

91. – ініціатор Закону 200/2020 про доповнення до НУР № 194/2002 щодо перебування іноземців на території Румунії;

92. – пропозиції щодо застосування законодавства в сфері охорони громадського порядку і безпеки громадян;

93. – ініціювання кампанії «Знай! Підтримуй! Вирішуй!»;

94. – співініціатор Закону № 52/2018 про

зміни до Закону «Про місцеві державні фінанси» та до Закону «Про місцеве державне управління»;

95. – співініціатор Закону № 291/2018 про затвердження інвестиційного проєкту «Швидкісна автотранспортна магістраль Яси – Тиргу Муреш»;

96. – співініціатор Закону № 64/2020 про внесення змін та доповнень до Рамкового закону № 153/2017 «Про оклади працівників, оплата праці яких здійснюється за рахунок державного бюджету».

IX. ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ

97. – сприяв розвитку двосторонніх відносин між Румунією та Україною, розширенню кругозору та досвіду просування добросусідських відносин між двома країнами та народами з численними ініціативами та діями у цій галузі;

98. – брав участь у роботі Змішаної міжурядової Румунсько-Української комісії з питань забезпечення прав осіб, які належать до національних меншин;

99. – входив до складу делегації Парламенту Румунії з питань налагодження діалогу з установами України з метою забезпечення захисту прав громадян, що належать до автохтонної румунської громади в Україні;

100. – сприяв розвитку відносин співпраці зі: Світовим Конгресом Українців (СКУ), Європейським Конгресом Українців (ЄКУ), Українською всесвітньою координаційною радою (УВКР) і Товариством зв'язків з українцями за межами України (Товариство «Україна – Світ»).

Союз українців Румунії (СУР) є представницькою парламентською організацією української громади в нашій країні.

110-річчя від дня народження Гаврила Клемпуша

Комісія з питань культури Союзу українців Румунії провела 3 жовтня культурний захід, приурочений 110-річчю від дня народження народного українського претяпісника в Румунії Гаврила Клемпуша. У заході взяли участь члени та симпатизанти Бухарестської філії СУР, журналісти, студенти, письменники та актори. Письменники та журналісти Михайло Михайлюк та Михайло Гафія Трайста представили доповіді про життєвий і творчий шлях поета Гаврила Клемпуша.

«Гаврило Клемпуш був першою "ластівкою" української літератури в Румунії. Він був першим, котрий писав українську поезію та надрукував першу збірку української поезії в Румунії. Він був знайомий з Ольгою Кобилянською та з іншими українськими і румунськими письменниками. Румунський поет Йон Петровай пригадує, який на нього позитивний вплив мав Гаврило Клемпуш», – сказав письменник Михайло Трайста.

У заході взяв участь і Богдан Клемпуш, внук поета Гаврила Клемпуша, який прочитав кілька віршів свого дідуся українською,

але й румунською мовами в перекладі поета Йона Петровай. Він розповів про життя свого дідуся та про Меморіальний будинок Гаврила Клемпуша: «Ще наприкінці 90-х років за підтримки Міністерства культури Румунії, Союзу українців Румунії та сільської ради села Бистрий на фасаді будинку була відкрита меморіальна дошка дідуся та обговорювалось питання надання будинку офіційного статусу Меморіального будинку поета. На жаль, поки що, це не вдалось, між іншим і через те, що в ньому тепер живуть мої батьки, і вони зберігають свої особисті речі між такими речами, які можуть стати експонатами музею. Є сподівання, що це буде здійснено за допомогою проекту з європейських фондів. Конкретно, в рамках європейських програм транскордонного співробітництва, село Бистрий та місто Рахів реалізують проєкт, який передбачає, між іншим, відремонтувати будинок та включити його в туристичний маршрут. На сьогоднішній день опікою моїх батьків дім відкривають для гостей, зокрема на замовлення, тобто, коли прибувають певні групи туристів, науковців, діячів культури або учнів».

Гаврило Клемпуш народився 22 березня 1910 року в селі Вишавська Долина Марамороського повіту. Він був самоуком, навчився читати і писати з молитовників та «Кобзаря» Тараса Шевченка. Гаврило Клемпуш до 1940 року вчився в Чернівецькому педагогічному інституті, однак через складні обставини закінчити його не зміг.

У Чернівцях він познайомився з Ольгою Кобилянською та з іншими видатними культурними діячами, в тому числі з чернівецьким лікарем і скульптором Опанасом Шевчукевичем, з яким тримав зв'язок аж до останніх років свого життя.

(Продовження на 9 стор.)

Христина ШТІРБЕЦЬ

ДЕНЬ УЧИТЕЛЯ

Однією з найважливіших професій вважається професія вчителя. Його діяльність не обмежується лише передачею знань, учитель виховує в

учнів загальнолюдські цінності.

За рішенням ЮНЕСКО Всесвітній день учителя щорічно відзначається 5 жовтня в понад 100 країнах світу. Це професійне свято всіх учи-

телів., викладачів і працівників сфери освіти, день, у який відзначаються роль і заслуги вчителів у процесі якісної освіти на всіх рівнях, а також їхній неоціненний внесок у розвитку суспільства. Обрати шлях педагога не кожен зважиться, бо треба надзвичайно любити дітей, віддавати їм серце й душу, бути тонким психологом, щоб розпізнати найкращі якості свого учня, допомогти йому розкрити їх. Справжній учитель шукає

індивідуальний підхід до учня, бо кожна дитина має свій неперевершений та дивовижний талант від Бога., не перестає здобувати нові знання все життя, використовувати у викладанні сучасні та цікаві методи і прийоми, бути делікатним у спілкуванні з дітьми, уважним до того, що їм подобається.

Кожна дитина шукає в учителі-ві кращого друга, який зрозуміє її та

дасть цінні поради. Учитель повинен заохочувати учнів не тільки гарними оцінками, а й добрим словом та посмішкою, ставитися до кожного учня з щирістю, готовністю завжди допомагати йому, бо це риси, які допоможуть учителю знайти шлях до серця кожного учня. Дитячі душі просто так не відчиняються, їхню любов та відданість треба завоювати. Робота вчителя це своєрідний світ, у якому він є дороговказом у країну людяності та творчості. Справжній педагог навчає і вчиться все життя!

В цей день учителів вітають, висловлюють вдячність за самовіддану працю щодо виховання підростаючих поколінь, а найприємнішим подарунком є увага та прості, але теплі й щирі слова подяки за їхню щоденну працю, головне у нинішніх умовах розповсюдження страшного коронавірусу. Як колишній викладач рідної української мови, щиро вітаю всіх тих, які трудяться на ниві освіти, бажаю їм міцного здоров'я, добробуту, творчих досягнень, а тим, яких уже немає між нами, хай земля буде пухом і вічна їм пам'ять!

Ледія СПІВАЛЮК

Значність празника Покрови Богородиці

«Діва сьогодні предстоїть у церкві і з чинами святих невидимо за нас молиться Богу. Ангели з архиєреями поклоняються, апостоли з пророками торжествують, бо за нас молить Богородиця Предвічного Бога». Кондак свята Покрови Богородиці підкреслює якраз атмосферу цього празника: молитва Богородиці і її заступництво за нас. У 911-у році у Церкві Влахерне із Константинополя, нинішнього Стамбула, вірники, які були зібрані на всенічну відправу, були свідками одного чуда Богородиці, чуда, яке через його щорічне празнування доказує свою велику значність: під час милитов з'явилася Пресвята Діва разом із Св. Іваном Хрестителем та Євангелистом Іваном і стала молитися серед церкви разом із вірниками. Після того, як возносилися від них, взяла покров своєї голови і символічно покрила ним вірників на знак заступництва перед Господом Ісусом Христом.

Це велике чудо найкраще оспіване у акафісті Покрови Пресвятої Богородиці, але його значність і символіка знаходяться у поетичній формі у співах вечірні і утрени цього великого свята. Найголовніша значність цього свята є заступництво Богородиці для всіх вірних, головню у моменти великої потреби:

«Пречиста Богородице! Ти для скорботних – велика заступниця, негайна помічниця, спасіння та підпора людства, море ласки, джерело Божої мудрости, покров для світу. Тим-то ми, вірні, урочисто прославмо її світлий покров: Радуйся, Благодатна, з тобою Господь, що через тебе подає світові велику милість!». Ця сила її бути нашим найголовні-

шим заступником приходять від того, що відрізняє її від всіх святих – те, що вона породила Спасителя світу: «Тому тебе, що породила Бога, ублажають ангели на небі і люди на землі, бо ти молишся за весь світ, покриваючи ласкою тих, які святкують твій світлий празник» (стих з вечірні).

Чудо, яке відбулося у церкві царгородській

Влахерне, представлене в одному співі на вечірні, як спільна молитва Богородиці, вірників разом із ангелами, і показує нам, що молитва наша, зв'язана з молитвою і заступництвом Пресвятої Діви, стає відразу сильнішою: «Радуються духовним хором зібрані з нами всі ангельські сили, бачивши, як вірні великими похвалами славлять Царицю і Владичицю всіх. Радіють теж і душі праведних, свідки явління, як вона в повітрі благально підводить до неба пресвяті свої руки та вимовлює для світу замирення, сили й утвердження Церкви і спасіння душ наших» (стих з вечірні).

Це свято не є тільки святом Богородиці, а головню святом спільної молитви святих разом із вірниками, яку ми стараємося щиро промовляти кожний раз, коли схиляємося в церкві, молитви, яка, як підкрислює Ап. Яків, має дуже велику силу: «Моліться один за одного, щоб вам уздоровитись. Бо дуже могутня молитва праведного» (Як. 5,16). І коли молитва одного праведного має таку велику силу, тоді яку велику силу має молитва Тієї, що породила Спасителя? «Покрий нас чесним твоїм покровом і визволи нас від усякого зла, молячи Сина Твого, Христа Бога нашого, спасти душі наші».

от. Маріус М. ЛАУРУК

ДО ДНЯ ПЕРЕКЛАДАЧА. ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО ПЕРЕКЛАДИ ТА ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Міжнародний День перекладача – професійне свято людей цієї неймовірної професії. Професійні перекладачі, що забезпечують взаєморозуміння між людьми різних народностей підтримують гармонію спілкування і цілісність світосприйняття нашої цивілізації.

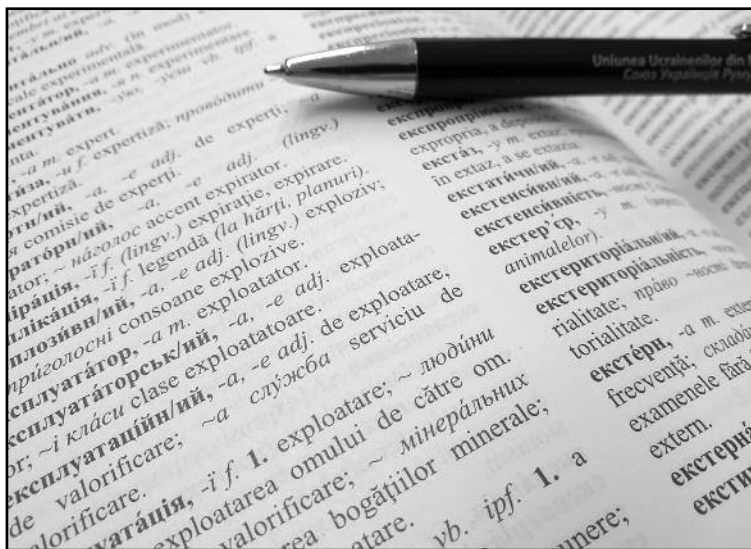
Та незважаючи на складність і, часом, нестерпні умови роботи, у професії є своя романтика. По-перше, досконале знання мови відкриває нові горизонти. По-друге, професія періодично зіштовхує фахівців з різними незвіданими галузями, що спричиняє всебічний розвиток особистості. Але при всьому цьому слід завжди пам'ятати хартію Міжнародної федерації перекладачів.

“У цій хартії викладені всі основні принципи роботи перекладача і основні вимоги до перекладу. І головна вимога, перш за все, що переклад повинен бути повним. Він повинен передавати і форму, і зміст”.

1. Триста тисяч професійних перекладачів налічується в усьому світі, що становить 0,004% населення планети. Згідно з оцінкою фахівців, 50 мільярдів доларів США – це обсяг ринку перекладацьких послуг. Щороку ця цифра збільшується.

2. Біблія – це книга, яку перекладають

найбільше. Старий Заповіт та Новий Заповіт були повністю перекладені більш ніж на 550 мов світу. Окремі її частини доступні для читання людям, що розмовляють на 2932 мовах.

3. Серед численної армії авторів літературного жанру, Агату Крісті перекладають найчастіше, в результаті – налічується 7233 перекладів! Друге місце належить творам Жюль Верна – 4751 перекладів, замикає трійку фаворитів Вільям Шекспір, що був перекладений 4293 рази.

4. Помилки в перекладах коштують дуже дорого. Британський банк HSBC в 2009 році, проводячи кампанію підготовки до

виходу на світовий ринок, отримав удар по репутації від рекламної фірми через неточно перекладений слоган: Assume Nothing (“Нічого не припускаємо”). В деяких мовах сенс слогану тлумачився, як «нічого не робимо». У підсумку, фірмі довелося витратити на ребрендинг 10 млн \$ США.

5. Серію романів про Гаррі Поттера читають люди на сімдесяти мовах, і цей показник сильно програє кількості різномовних видань «Маленький принц», який становить 300 видів (імовірно причина в тому, що бестселер Сент-Екзюпері був надрукований набагато раніше).

6. Загальна декларація прав людини ООН перекладена на 462 мови.

7. У реальному житті до перекладачів відносять, окрім фахівців, ще й системи автоматизованого перекладу. Ідея машинного перекладу була реалізована ще в 1940-х роках. З тих пір відбулося багато змін, що сьогодні послужило підставою для широкого практичного використання. Послугами онлайн-перекладачів користуються не лише туристи, але й студенти для вирішення поточних завдань, а також провайдери, що надають перекладацькі послуги з метою економії витрат.

(Продовження на 9 стор.)

Зібрав дані

Віктор ГРИГОРЧУК

80-річний ювілей письменника Михайла Михайлюка

Кмісія з питань культури Союзу українців Румунії 10 жовтня 2020 року провела культурний захід, приурочений 80-річному ювілею відомого українського поета, прозаїка, літературного критика, журналіста, видавця, перекладача, головного редактора часопису «Український вісник» Михайла Михайлюка.

Захід відкрив голова Бухарестської філії СУР Михайло Трайста, який поздоровив ювіляра та прочитав вітальні листи від голови СУР Миколи Мирослава Петрецького й тимчасово повіреного у справах України в Румунії Пеуна Роговея.

У продовженні український письменник Корнелій Ірод представив кілька аспектів із життя і творчості Михайла Михайлюка, відмітивши його здобутки в царині літературної критики та прози. У свою чергу, редакторка Тереза Шендрою, яка працює з головним редактором Михайлом Михайлюком понад 40 років, прочитала віршоване поздоровлення. Члени Союзу українців Румунії подарували пану Михайлові Михайлюку квіти та проспівали йому «Многая літа».

Михайло Михайлюк народився 1 жовтня 1940 року в місті Серет Сучавського повіту. Випускник Серетського українського ліцею 1959 року та Філологічного факультету Бухарестського університету 1964 року. Працював у редакції газети «Новий вік», нині «Вільне слово». Був першим головним редактором українського літературного журналу «Наш голос», а від 1993 року є головним редактором часопису «Український вісник», що видається Союзом українців Румунії. Дебютував короткою прозою та літературною кри-

тикою на сторінках періодичного видання «Новий вік», будучи ще студентом. У 1971 році відбувся його видавничий дебют зі збіркою поезій «Інтермеццо». В його творчому доробку – понад двадцять книг, серед яких два романи: «Не вір крику нічного птаха» і «Міст без поруччя», дві збірки поезії: «Інтермеццо» та «Дзвонар»; збірки короткої прози: «Біле-

ребіле поле», «Криниця під каменем», «Синій смуток фіордів», «Заглухий дзвін»; збірка літературної критики «Слово про слово», два збірники публіцистики «45 років з українським пером» та «Газетярські штрихи»; дві книжки віршів для дітей: «Мурчик-кіт – упав з воріт» та «Білик-кіт – упав з воріт». Михайло Михайлюк відредагував десятки книг, які виходили спочатку у видавництві «Критеріон», а після 1990 року під егідою СУР. Його вірші та проза друкувалися в журналах та антологіях України, США, Канади, Польщі та Німеччини. Михайло Михайлюк є членом Спільки письменників Румунії, Національної спільки письменників України та членом Комісії з питань преси, мас-медіа і книгодрукування СУР. Він був удостоєний премій Спільки письменників Румунії за роман «Не вір крику нічного птаха» та поетичну збірку «Дзвонар», у 2015 став лауреатом літературно-мистецької премії імені Ольги Кобилянської, а нещодавно був удостоєний медалі Національної спільки письменників України «Почесна відзнака».

2003 року Михайло Михайлюк став «Почесним громадянином міста Серет». У 2019 році вийшла монографія професора доктора Володимира Антофійчука під промовистою назвою «Голос твій ніколи не лукавив: Михайло Михайлюк в українському літературному просторі Румунії». Бажаємо шановному пану Михайлові Михайлюку міцного здоров'я, благополуччя, наснаги для реалізації найсміливіших планів і задумів, тепла і любові друзів, довголіття і добра!

Христина ШТИРБЕЦЬ

Міжнародний день толерантності

Міжнародний день толерантності – свято, яке відзначається 16 листопада в усьому світі. Його запровадили у 1995 році за рішенням ЮНЕСКО з нагоди 50-річного ювілею цієї організації. Саме цього дня ухвалили Декларацію принципів терпимості. У ній йдеться про рівність усіх людей, незалежно від їхнього віросповідання, етносу або кольору шкіри. Ці принципи закріплені у Загальній декларації прав людини, що проголошує неприйняття усіх форм дискримінації, недопущення геноциду і покарання за нього.

У статті 2 Декларації говориться, що для того, щоб зробити суспільство більш терпимим, держави мають ратифікувати існуючі міжнародні конвенції з прав

людини, і, якщо це необхідно, розробити нове законодавство з метою забезпечення в суспільстві принципу рівних прав та можливостей для всіх груп та окремих людей.

До цього положення варто додати, що

ратифікація документів та створення законодавства це лише так звана «матеріальна» умова для формування реальної толерантності в суспільстві.

Навчання щодо толерантності (терпимості) починається з дітей, яких необхідно вчити не просто бути «такими, як всі», але і не «іншими, «а поважаючи інших, висловлювати свою точку зору та відстоювати власну позицію. Як це потрібно їм робити? З великим тактом, доброзичливістю і повагою до співрозмовника.

ЮНЕСКО пропонує відзначати День толерантності у школах і вищих навчальних закладах усіх країн-членів ООН.

(Продовження на 14 стор.)

Віктор ГРИГОРЧУК

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ВІТАЄМО ВАС!

ЖОВТЕНЬ

• **Михайла МИХАЙЛЮКА** (1 жовтня 1940 р.) – відомого літературного критика, поета, прозаїка і головного редактора «Українського вісника», члена Спілки письменників Румунії та Національної спілки письменників України, уродженця мальовничої Буковини, випускника Серетського українського ліцею та Факультету української мови і літератури Бухарестського університету, члена видавничої комісії СУР. За свою творчу діяльність нагороджений двома Преміями Спілки Письменників Румунії і Почесною відзнакою НСП України. За 2015 р. нагороджений премією ім. Ольги Кобилянської. Все своє життя пан Михайлюк присвятив українській мові в Румунії, працюючи з самого початку в єдиній україномовній газеті Румунії «Новий вік», теперішній «Вільне слово», яку покинув, щоб створити при СП Румунії, а потім при СУР 1990 р. «Наш голос»; через деякий час переходить на керівництво «Українського вісника», де й по сьогодні працює.

Автор цілої низки книг прози, критики, віршів та редактор не однієї української книги ще за часів видавництва «Критеріон», а після Грудневої Революції – багатьох видань СУР.

Вітаємо з 80-річчям!

• **Ананія ІВАНОВА** (14 жовтня 1946 р.) – колишнього депутата Парламенту Румунії, вихідця задунайських козаків, одного із співзасновників філії СУР в Добруджі, керівника дитячого гурту «Дунавецькі козачки». За короткий час, коли займався і викладав українську мову в деяких групах, які сам створив, брав участь у Фестивалі-конкурсі декламування української поезії в Румунії, який проходив у той час у с. Верхня Рівна, Мараморощина. Надіємось,

що наші гарні українські діти будуть брати участь в українських конкурсах і надалі.

• **Степана БУЧУТУ** (23 жовтня 1944 р.) – уродженця найбільшого українського марамороського с. Русь-Поляна в багатодітній українській сім'ї.

Випускник Сігетського українського ліцею, Інституту електромеханіки та Бухарестського юридичного факультету при Екологічному Університеті.

З 2005 р., після смерті голови СУР Степана Ткачука, – депутат Румунського парламенту до 2012 р. як представник української меншини та голова СУР протягом 10 років – до VII-го З'їзду 2015 р.

Пан Степан Бучута – автор двох книг публіцистики. На VII З'їзді обраний почесним головою СУР. На сьогодні голова Баямарської організації СУР.

• **Анну БЕРЕГІЙ** (23 жовтня 1947 р.) – уродженка українського банатського села Копашиль Карашсеверінського повіту. Активний член СУР та дописувач до наших журналів, що при СУР. Гарна людина, добра та щира. Талановитий декламатор української поезії.

ЛИСТОПАД

• **Валерію ШОВКАЛЮК** (5 листопада 1940 р.) – випускницю Бухарестського університету, викладача румунської мови, дружину покійного поета Павла Шовкалюка, матір двох синів, відданого викладача! Часом дописує до українських газет СУР.

• **Борислава-Штефана Петрашука** (5 листопада 1970 р.) – з 2013 р. по вересень 2015 р. – голова Сучавської філії СУР. Народився п. Петрашук у м. Радівці Сучавського повіту. Закінчив Серетський

ліцей. Після ліцею, в 1995 році, одержав диплом інженера по спеціальності мехатроніки Сучавського університету ім. Штефана чел Маре, а пізніше здобув мастерат по спеціальності трибології.

• **Богдана МОЙСЕЯ** (6 листопада 1972 р.) – першого заступника голови СУР та першого заступника голови Бухарестської філії СУР. До жовтня 2015 р. – голова ревізійно-фінансової комісії СУР. Випускника Дрогобицького Університету ім. І. Франка, Факультету менеджменту, маркетингу та економічних наук в Україні. Після закінчення факультету повернувся до Бухаресту, де працює комерційним директором. Народився Богдан Мойсей в задунайському українському селі Крішан в українській сім'ї. З жовтня 2015 р. обраний VII-им З'їздом СУР першим заступником голови СУР, а на VIII-му З'їзді СУР також першим заступником голови СУР. Він член Президії СУР та Ради СУР. Успіхів у відповідальній роботі!

• **Марію ЧУБІКУ** (24 листопада 1946 р.) – випускницю Сігетської української педагогічної школи, шановну письменницю для дітей, авторку збірок «На крилах дитинства», «Дитинства очі волошкові» та збірника народних пісень «Ой у Лузі в лузі», «Скарби минулого», «Слідами щедрої чаклунки». Щирий дописувач до видань СУР, зокрема до «Вільного слова».

Народилась пані Чубіка в українському селі Луг-над-Тисою, Мараморощина, працювала ціле викладацьке життя в с. Вишавська Долина. Після виходу на пенсію разом із сім'єю перейшла жити в рідне село.

НА МНОГАЯ І БЛАГАЯ ЛІТА!

«ВІЛЬНЕ СЛОВО»

КУРС – НА «РОМАН РОКУ»

Стартує новий конкурс на здобуття Міжнародної німецько-української премії імені Олеса Гончара 2021 року.

Важко нині уявити літературне життя України без Міжнародної німецько-української премії імені Олеса Гончара. Ось уже двадцять четвертий рік живе і діє ця популярна відзнака молодих. А заснували її разом з нашою письменницькою спільнотою відомі німецькі меценати Тетяна Куштівська та Дітер Карренберг. Вони цінують молоді таланти і віддають на підтримку їхньої творчості досить великі валютні заохочення.

Тільки завдяки щедрим німецьким друзям у надзвичайно складний нинішній рік нам пощастило успішно завершити конкурс і вручити премії п'ятьом новим лауреатам. До речі сказати, всього у солідному лауреатському реєстрі зафіксовано вже понад сто шістдесят яскравих імен. І це велика творча сила.

Час минає. Життя змушує нас шукати нові форми заохочення молодих письменників. Ми не знаємо, яким буде наступний рік. Хоча вже зрозуміло, що не легшим від нинішнього. І

тому засновники премії Тетяна Куштівська та Дітер Карренберг цього разу вирішили зосередити всю увагу на одному з головних жанрів художньої літератури. Сьогодні як ніколи потрібна дієва підтримка молодим романістам. Їм особливо складно працювати. Проблема навіть не в обсягах, а в самій специфіці жанру, в необхідності всебічного вивчення життя, глибокого освоєння всіх набутих попередніх літературних поколінь.

Саме з метою заохочення молодих прозаїків до плідної роботи над великими епічними полотнами в дусі найкращих традицій класичної та сучасної літератури наше журі оголошує конкурс на здобуття Міжнародної німецько-української премії імені Олеса Гончара 2021 року під девізом «Роман року». Це своєрідний пілотний проект особливого статусу премії на період затяжного карантину в Європі.

Нагадуємо. Вік учасників конкурсу – до тридцяти років. Мова творів – українська. Термін подання на конкурс – до 15 березня 2021 року. Твори в електронній версії журі не розглядає. Книжки або роздруківки надси-

лаються разом з біографічною довідкою, домашньою та електронною адресами. На конверті необхідно зазначити: «Оргкомітет премії імені Олеса Гончара. Кошарська Мар'яна Валентинівна. Бульвар Тараса Шевченка, 14. Інститут філології. Музей-кімната Олеса Гончара. Київ, 01601». Телефони оргкомітету: 050-870-79-43, 239-31-98.

Нам дуже хочеться вірити, що грядуща весна подарує людям не тільки гарну погоду, а й відрадні зміни у житті. Тому премію ми сподіваємось вручити лауреатові 3 квітня на урочистому зібранні у Національній спілці письменників України за участі її голови Михайла Сидоржевського, секретарів та членів правління.

Хочеться звернутися до молодих романістів, яких у нас чимало. Дорогі колеги! Життя складне. Умови спартанські. Терміни, як бачите, дуже стислі. Тож не варто зволікати. Хтозна, можливо, у вашому арсеналі є вже майбутній роман року...

Щастя вам, наші друзі!

Петро ПЕРЕБИЙНІС, лауреат національної премії України імені Тараса Шевченка, голова журі Міжнародної німецько-української премії імені Олеса Гончара.

Розмова з учителькою Іриною Несуй

У ліцеї імені Богдана Воде у місті Вішеу де Сус Марамороського повіту, на прохання окремих ліцеїстів, які вчаться тут, та їхніх батьків, була заснована група учнів, які вивчають рідну українську мову та літературу як предмет. Йде мова про учнів українського походження із сусідніх сіл, де компактно проживають етнічні українці, які поступили до цього ліцею, зажадавши продовжити вивчати рідну українську мову. Їм викладає вчителька Ірина Несуй, яка закінчила український відділ Педагогічного ліцею в місті Сігету-Мармаціей, а згодом Бухарестський філологічний факультет та Сучавський філологічний факультет – спеціальність українська мова та література. У продовженні пропонуємо вашій увазі розмову з учителькою Іриною Несуй на цю тему.

– Добро дня! Будь-ласка, розкажіть, як була заснована група учнів, які вивча-

ють рідну українську мову в ліцеї імені Богдана Воде у Вішеу де Сус, в місті, де, як відомо, українська громада не дуже велика.

– Дійсно, у місті Вішеу де Сус українська громада не дуже велика, але вона постійно зростає. До міського ліцею імені Богдана Воде кожного року поступають чимало учнів – випускників восьми класів із сусідніх сіл, де компактно проживають етнічні українці, таких, як: Русь-Поляна, Кривий, Русково, Бистрий, Красний. Вони до восьмого класу вивчали у місцевих школах українську мову, то була б шкода не продовжити вивчати рідну мову і в ліцеї. Таким чином, на прохання окремих учнів та їхніх батьків, я почала всі демарші для створення цієї групи. Я отримала підтримку від директора ліцею Думітру Андрейки, шкільного інспектора з української мови Маріанни Доброцької та Міністерства освіти і досліджень Румунії.

(Продовження на 9 стор.)

Христина ШТІРБЕЦЬ

ІНТЕРВ'Ю З ПЕТРОМ ШОЙМАНОМ, КЕРІВНИКОМ І ХОРЕОГРАФОМ АНСАМБЛЮ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНЦІВ «КОЗАЧОК»

(Закінчення. Прод. з попереднього числа)

В.Г.: – Чи буває у вас вільний час? Якщо – так, як ви його любите проводити?

П.Ш.: – У мене мало вільного часу. Кажуть, що всі зі знаку близнюків не погоджуються з нудьгою. Я намагаюся мати свій вільний час, але це дуже важко для мене. Мені більше 30 років, і я визнаю, що починаю думати про себе. Кажу вам чесно, що у мене був період 5-6 років, коли я виходив на роботу о 8 годині ранку і приходив додому о 22.00 і навіть о 23.00. Я трохи скоригував свій графік, і тепер мені залишається кілька вільних годин приблизно два рази на тиждень. У вільний час я займаюся спортом (тенісом, настільним тенісом, футболом і слухаю музику). Я люблю грати на гітарі у вільний час. Вільний час для мене означає рух.

В.Г.: – Хто найбільше змінив ваше життя?

П.Ш.: – Я не знаю, чи є люди, які змінили моє життя, але вони, безумовно, вплинули на мене позитивно. Перш за все, це стосується моєї матері, потім дітей, з якими я працюю, і є для мене ще багато важливих людей.

В.Г.: – Назвіть три головні традиції вашої родини, від яких ви ніколи не могли б відмовитись?

П.Ш.: – Перша традиція – брати участь у недільних службах божих, я люблю співати в крилосі та в церковному хорі. Я ніколи не відмовився б носити вишиванку і ніколи не відмовився б від колядуван-

ня, особливо з церковною групою, коли ми збираємось та обколядуємо все село, оголошуючи Різдво Христове.

В.Г.: – Якщо б ви могли змінити якусь річ зі свого минулого, що б це було?

П.Ш.: – Мені б дуже хотілося учитися в консерваторії, в танцювальному коледжі та факультеті. Не знаю, чи зможу я це зробити в найближчому майбутньому...

В.Г.: – Для наших читачів, будь-ласка, презентуйте кілька із ваших особистих нагород, а також з гуртом «Козачок».

П.Ш.: – Ось деякі мої особисті успіхи:
- 1 місце на фестивалі естрадної музики ДОЛЯ – Київ 2018

- Член групи співаків
- Вчитель у Бальківській середній школі
- Радник місцевої ради комуни Бальківці
Це дуже важливі досягнення для мене.
- Деякі помітні досягнення з ансамблем «Козачок»:

- участь у Києві у фестивалі танцю молодих українців діаспори

- участь в Італії у світовому молодіжному фестивалі DEI GIOVANNI - PIACENZA

- участь у Латвії та Швеції у фестивалі Балтійської зорі

- учасник фіналу конкурсу «Румунія танцює»

- учасник півфінальних змагань «Румуни мають талант»

- учасник фіналу конкурсу популярності NEXT STAR

- 1 місце на фестивалі «Дунайські зустрічі» – в Тулчі

- 1-е місце на фестивалі Свадьба Замфіри, Бістріца

- учасник заходів 25-а та 30-а річниця заснування СУР.

В.Г.: – Що ще ви можете додати або вважаєте за потрібне повідомити читачам?

П.Ш.: – Перш за все, я хотів би привітати всю команду, яка працює над редагуванням цієї газети, а також тих, хто працює над іншими часописами.

Хочу подякувати вам за можливість розповісти про себе та діяльність ансамблю «Козачок». Я хотів би висловити свій жаль з приводу того, що нам не вдалося організувати ювілейне шоу нашому ансамблю – 10 років діяльності, схоже, пандемія нас трохи збентежила. Я хотів би подякувати Союзу українців Румунії, пану депутатові Мирославу-Миколі Петрецькому та п. Іллі Саучуку, членам Ради та повітового комітету за підтримку, а також подякувати меру комуни Бальківці п. Василю Шойману за підтримку та всім, хто стежить за нашою діяльністю та оцінює її.

Я дуже хотів би, щоб село та організація СУР села Бальківці отримали приміщення якнайскоріше, тому що я, без перебільшення, вважаю, що всі прекрасні заходи, які відбуваються в нашому селі, пов'язані з українською ідентичністю, що наша організація заслуговує мати приміщення.

П.Ш.: – Дякую Вам за таку щирі розмову! Було приємно поспілкуватись!

Заступник голови СУР
Віктор ГРИГОРЧУК

110-річчя від дня народження Гаврила Клемпуша

(Закінчення. Початок на 4 стор.)

У 1940 році в Чернівцях відбувся його літературний дебют. Гаврило Клемпуш був відомий як поет-лісоруб, він писав коломийкові вірші про трудівників лісу та друкував їх у газеті «Новий вік», нині «Вільне слово». У 1963 році вийшла друком перша та остання за його життя збірка віршів українською мовою «Моїй рідній батьківщині співанки співаю», упорядкована унів. Професором д-ром Миколою Павлюком.

Гаврило Клемпуш помер 5 січня 1990 року на 80-му році життя. У 2009 році до 100-річчя від дня народження Гаврила Клемпуша, за старанням його внука Богдана та за фінансовим сприянням Союзу українців Румунії, вийшла друком друга його збірка «Верховинська сопілка», що вміщує вірші, кілька оповідань, невелику частину із написаних автором коломийок і

прислів'їв, вибраних з його рукописної спадщини, упорядкована письменником Михайлом Михайлюком.

У 2010 році побачила світ його третя книга «Із-за гори Яворова», яка включає марамороські народні пісні, балади, коломийки, історичні та вояцькі пісні, редактором якої став також Михайло Михайлюк. Богдан Клемпуш продовжує збирати рукописи свого дідуся і бажає, щоб й інші його книги побачили світ: «Гаврило Клемпуш був глибоко віруючою людиною, він рідко пропускав недільної літургії та сильно любив церковну літературу, збирав і писав церковні та релігійні пісні. Збереглися рукописи релігійних пісень, віршів, роздумів і порад молодим віруючим. У них є авторська релігійна поезія, але ці пісні, зібрані з різних церковних книг. Це трішки складно відсортувати і розставити по полицях, що – авторське, а що – зібране. Мені знадобиться допомога фахівців, священиків, дяків. Я сподіваюся, що зумію все це зібрати, від-

сортувати і з допомогою СУР видати, можливо, якраз в такій формі: частина – авторська релігійна поезія і роздуми, а інша частина – зібрані пісні.

Окрім цього, є ще й така ідея: перекласти на румунську мову поезію і видати двомовну збірку віршів. У цьому мені готовий допомогти румунський поет Йон Петровай. Він був знайомий з моїм дідусям і високо цінує його творчість, оскільки Гаврило Клемпуш був першим поетом, з яким він особисто познайомився. Я разом із моєю двоюрідною сестрою Славкою, викладачкою української мови в селі Поляни Марамороського повіту, переглянемо зміст віршів та основні нюанси, а поет Йон Петровай «відшліфує» текст і зробить, так би їх мовити, художній переклад». У свою чергу, письменник Михайло Трайста має намір перекласти на румунську мову прозу Гаврила Клемпуша, а письменник Михайло Михайлюк видати нову збірку поезій».

ДО ДНЯ ПЕРЕКЛАДАЧА. ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО ПЕРЕКЛАДИ ТА ПЕРЕКЛАДАЧІВ

(Закінчення. Початок на 5 стор.)

«Редактор машинного перекладу» – посада, яка знайшла своє місце серед персоналу багатьох компаній. Експерти стверджують, що переклад виконаний людиною в найближчому майбутньому буде розглядатися, як послуга екстра класу.

8. Англійська, іспанська, японська, німецька та французька – 5 мов найбільш

актуальних для перекладу. 5 мов, з яких виконується найбільша кількість перекладів це: англійська, німецька, італійська, російська та французька.

9. Спеціаліст, робочий день якого становить 8 годин на добу, в середньому за рік перекладає 520 000 слів. Це відповідає обсягу роману «Знедолені» Віктора Гюго

10. "Епос про Гільгамеша" відноситься до найбільш стародавнього літературного твору, перекладеного на мови інших країн. Поема створена ще 2700 році до н. е., напи-

сана клинописом, через сімсот років вже перекладалася кількома азіатськими мовами.

11. Сьогодні на Землі налічується сім тисяч живих мов. Деякими з них розмовляє всього одна людина: на мові яганів – Крістіна Кальдерон, амурдаг – Чарлі Мунгулда, вічіта – Доріс Джин Ламар Мак-Лемор, віандот - Джон Стеклі.

12. Роман «Війна і мир» Льва Миколайовича Толстого складається з 460 000 слів. Переклад англійською мовою збільшив чисельність слів на 100 000.

Розмова з учителькою Іриною Несуй

(Закінчення. Початок на 8 стор.)

– Скільки учнів записалося до цієї групи та як проходить навчання в умовах пандемії коронавірусу?

– Записалося 11 учнів з XI-го класу, які походять з Русь-Поляни, Кривого і Рускови. Сподіваємось, що наступного навчального року будуть групи учнів, які вивчатимуть рідну українську мову на всіх рівнях IX, X, XI та XII класів. Тепер у ліцеї імені Богдана Воде навчання проходить за змішаним варіантом: по черзі частина учнів з класів ходить до школи, а решта бере участь в уроках через Інтернет. У таких умовах трохи важче проводити навчання, в тому числі уроки з української мови, однак, ми маємо намір чимало позашкільних проєктів проводити і в форматі онлайн.

– Які шкільні та позашкільні проєкти маєте на увазі?

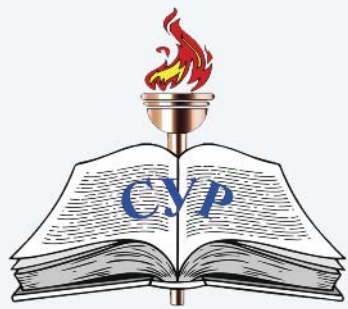
– Маємо намір брати участь у Національному конкурсі «Декламування української поезії», який проходить в

Марамороцині, в міжспівтовому конкурсі «Свято рідної мови», який організовується в Бальківцях, в конкурсі «Історія і традиції українців Румунії», який проходить у Сучаві, та в третьому випуску проєкту-конкурсу «Прадідівський скарб», якого я ініціювала. В рамках цього останнього проєкту учні мають можливість презентувати певний український звичай, обряд, українські пісні або танці, яких вони навчилися від своїх батьків та дідусяв, а також збирати та представити із свого рідного села або міста предмети, специфічні українському народному побуту. Метою цього проєкту є закріплення знань учнів українців про предмети народного побуту географічної зони, в якій вони проживають, а також виховувати любов до прадідівських традицій та звичаїв, до української культури і мови.

– Які перспективи в учнів, які вивчають українську мову та літературу? Де можуть продовжити навчання українською мовою?

– По-перше, учні зберігають свою материнську мову, якою вони розмовляють зі своїми батьками та дідусями і друзями. По-друге, вони можуть поступити до Сучавського, Бухарестського або Клузького філологічних факультетів, спеціальність українська мова та література. Здобуття філологічної освіти дасть їм можливість обіймати такі посади, як: викладач, перекладач, працівник прикордонної служби, журналіст, працівник у багатонаціональних компаніях тощо. По-третє, для тих, хто не продовжує вищу освіту, але йде на роботу за кордоном, вони можуть легше здобути місце праці, володіючи двома або навіть трьома мовами, серед яких рідною українською мовою.

– Дякуємо за розмову та бажаємо Вам та вашим учням міцного здоров'я, щоб ваші мрії сповнилися, та багато успіхів у новому навчальному 2020-2021 році.

УСПІШНІ РЕЗУЛЬТАТИ СУРІВЦІВ У МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ – 2020

Дмитро ЯВОРИНЧУК
водій, 55 р.
Киндешти,
Ботошанський повіт

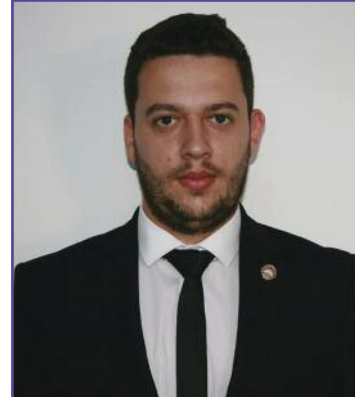
Іван ІГНАТИШИН
фермер, 52 р.
Копашиль,
Карашсеверінський повіт

Іван ШИЙКО
особистий помічник, 49 р.
Палтініш,
Карашсеверінський повіт

Ірина ЙОРДАКЯНУ
вчителька, 50 р.
Бистрий,
Марамороський повіт

Олександр-Юрій МОЧЕРНЯК
парламентський радник, 24 р.
Бистрий,
Марамороський повіт

Гафія-Христина ЧЕЛЕНЮК
медсестра, 38 р.
Верхня Рівна,
Марамороський повіт

Михайло КОПОЩУК
пенсіонер, 63 р.
Верхня Рівна,
Марамороський повіт

Лоредана-Міхаєла ЛУШКАН
викладач, 45 р.
Верхня Рівна,
Марамороський повіт

Василь ГРИНЮК
залізничник, 53 р.
Виликий Бичків,
Марамороський повіт

Анна МІХАЛІ
пенсіонер, 60 р.
Виликий Бичків,
Марамороський повіт

Іван ПЕТРОВАЙ
водій, 55 р.
Виликий Бичків,
Марамороський повіт

Іван РЕКАЛО
будівельник, 38 р.
Кривий,
Марамороський повіт

Штефан КІФА
викладач, 55 р.
Поляни,
Марамороський повіт

Іван ОНЧА
адміністратор, 51 р.
Поляни,
Марамороський повіт

Сергій СТУЛЯНИК
шкільний адміністратор, 52 р.
Поляни,
Марамороський повіт

Іван-Клаудіу БРИНЗЯНИК (примар)
фінансовий адміністратор, 42 р.
Ремети,
Марамороський повіт

Михайло-Василь ДУБОВИЧ
підприємець, 39 р.
Ремети,
Марамороський повіт

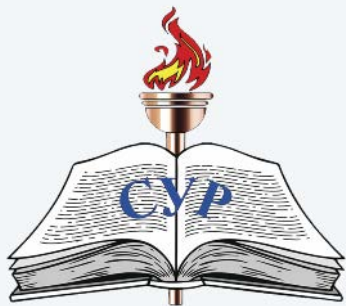
Сорін-Тоадер ПАСИНЧУК
медичний асистент, 45 р.
Ремети,
Марамороський повіт

Василь ПАСИНЧУК
викладач, 69 р.
Ремети,
Марамороський повіт

Маріан-Радун РОМАН
адміністратор, 50 р.
Ремети,
Марамороський повіт

УСПІШНІ РЕЗУЛЬТАТИ СУРІВЦІВ У МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ – 2020

Пінтя МАРІЧУК
пенсіонер, 65 р.
Русково,
Марамороський повіт

Марія МОРОЗ
викладач, 52 р.
Русково,
Марамороський повіт

Василь-Тома ДРОЗД
кочегар, 25 р.
Русково,
Марамороський повіт

Іван КУРАК
пенсіонер, 71 р.
Агріш,
Сатумарський повіт

Василь БУЧУТА
економіст, 44 р.
Мікула,
Сатумарський повіт

Павло ОНЧА
господар, 44 р.
Мікула,
Сатумарський повіт

Василина МОТІКА
косметолог, 52 р.
Теберешть,
Сатумарський повіт

Петро ШОЙМАН
викладач, 32 р.
Балківці,
Сучавський повіт

Елена ТОРАК
народна майстриня, 49 р.
Бродина,
Сучавський повіт

Ілля САВЧУК
викладач, 45 р.
Ватра Молдовіцей,
Сучавський повіт

Константина БУРСУК
викладач, 26 р.
Ватра Молдовіцей,
Сучавський повіт

Василь МЕХНО
адміністратор, 54 р.
Ізвоареле Сучевей,
Сучавський повіт

Ніколай ЧОКАН
адміністратор, 55 р.
Ульма,
Сучавський повіт

Іван ГОРБАН
робітник, 48 р.
Ульма,
Сучавський повіт

Василь КОНДРИЙ
пенсіонер, 70 р.
Бетхаузен,
Тіміський повіт

Іван ЛОНГА
пенсіонер, 65 р.
Бирна,
Тіміський повіт

Маріана КУБАШ
викладач, 42 р.
Віктор Влад Деламаріна,
Тіміський повіт

Василь РОСОХА
санітар-носільник, 44 р.
Гавождія,
Тіміський повіт

Василь ШАНДОР
дяк-кантор, 58 р.
Кричово,
Тіміський повіт

Сорін ЛАВЕР
лісничий технік, 44 р.
Щука,
Тіміський повіт

«АКОРДИ» ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ ПРО КРАСУ І ТАІНСТВА СВІТУ (II)

(Продовження з попереднього числа)

В Україні, на острові Хортиця, де заснувалась Запорозька Січ, наші предки мали перед дубом місце поклоніння, а Леся Українка своєю драмою-феєрією «Лісова пісня» намагається об'єднати в ім'я наших предків та Св. Письма людський світ з життєдайною природою, щоб створити разом єдиний гармонійний світ величі, сили, краси та співжиття – постулати, засіяні своїм героям Мавці – феї лісу і його хоронительці та Лукашу, красивому парубку, що живе під лісом, – найкраще місце для коханих, де закохається і Лукаш, що різав очерет на сопілку та чудово вигравав Мавці свої пісні; він відмовився до кінця навіть будувати хату з лісових дерев та погодився оженитися на феї, яка його дуже оцінювала за довір'я і вибір пов'язати їхні світи – людей з лісовою природою: «Ти сам для мене світ миліший, кращий./Ніж той, що досі знала я, а той/покращав, відколи ми поєднались»; тільки мати хлопця протиставилась, щоб ніяк не замінити сільську дівчину-господиню Калину, і Лукаш тоді зрадить свою кохану та об'єднання не відбудеться. На жаль, людина своїм нахабством далі зазіхатиме на ліси і винищуватиме їх, як бачимо сьогодні, хоч природа гнівно топить людей повинями.

У своїй творчості, зокрема у малій прозі, Ольга Кобилянська вважає природу свяченою; таку роль відіграють дрімучі ліси наших гір Буковини і часто вона вибирає дерева-символи за людських захисників: дуб-великан, що стереже не тільки дубовий ліс, але й степи безкраї на Волині, які сумують, що у них немає води, де б «звізди пробивались світлом небесним», що приносить щасливі зміни людям. Такі зміни стаються в житті голубки (Августини Кохановської), що покинула голубник з переляку мисливців – домашній рай і знайде захист у парку під «високим сильним дубом», а «дуб-плебей» буде кохати її, пестити й захищати та навіть залишить вільною летіти у ліс, гоїти своє «розбите серце», як звали його лісові жителі. З алегоричної фантазії не важко зрозуміти долю переселених українців на нашу Буковину австрійцями, де голубка-донька притулиться на чужині під захист «дуба-плебея», її батька, лікаря Йосифа Кохановського із Кимполунгу, дружба якого прийде на допомогу і родині Юліана Кобилянського, батька авторки, коли він переїде жити в Кимполунг і кохатиме гірські подорожі стежками земельного раю.

Мініатюра відкриває трьома розповідними реченнями експозицію: «У ліс зайшла я./Так тихо довкола./Тут тиша і холод – такі великі, що аж мені лячно» – лячний кадр глибинної тиші і холоду одночасно, кадр жахливої величі природи і людської немочі та розгубленості, але й кадр надійної, шуканої щастливості у раю дерев, квітів, співу джерел та птахів. Щоб не розбудити часом якісь зловісні міфологічні істоти з лісової мертвоти, у такій критичній ситуації дружба і глибоко віруюча людина знає, що, при небезпеці, завжди треба використати «ті

слова!», щоб «оживити» ліс та і «саму себе», підкріпитися мужністю, але вони зразу пропали, як у безодню, бо луна їх не повернула назад. Глибочезна тиша й пустота панують надалі, бо краса «буйної зелені»

не може ні потішити, ні зігріти душу з мертвоти, продовжуючи далі безвихідний жаль розгубленості, і тоді виринає знову з рота той рятівний поклик, якого нетерпеливо жде дізнатись хіба від луни і наш читач: «Ще раз кличу голосно з повної груди найгарячіше слово, яке є на світі... і невже? по довгій хвилі йде луна крок за кроком, як би з холодної пропасті добувався веселий подорожній: «Люблю тебе!» – пішла лісом – і жила ще довго у пам'яті всіх цвітів, хоч сама давно загинула...». Відзив луною найгарячішого слова, яке існує на світі, успадковане віруючим від народження Божого Сина на землі Матір'ю Божою, який замінив Закон Таліона – безпощадної платні, Старого Завіту, Законом любові у Новім Завіті, вчення, на якому наполягає апостол Павло, що любов не знає перепон та розв'язує все на користь людини, бо вона всесильна і всеможлива.

Чудово! Природа відчуває нашу любов, коли живемо у гармонії з нею, а коли даруєш любов, любов приймаєш, як свідчить луна, що крок за кроком вертається відлунням: «Люблю тебе!», бо вона зберігається у пам'яті цвітів та дерев, колиски краси і земельної життєдайності. Ніколи не забувайте – навчає Ольга Кобилянська – носити на устах те найгарячіше слово, що об'єднує гармонійно людину з навколишнім середовищем: «Люблю тебе!». Віддаєш любов, живеш у любові та щастливості!».

(III) ВІД «ПОРАНКОВОЇ ДУШІ» ДО «САМОТИ» – «РОБІТНИЦЕЮ СВОГО НАРОДУ»

Мініатюри Ольги Кобилянської «Акорди» часто навівають різні роздуми-задуми і, заглиблюючись у них, спостерігаємо прихо-

ваний ключ нашого життя-буття, що відкриває, або закриває душевні ворота космічної ритміки між небом і землею, подібні до узвичаєних для людини пір року народженням/відродженням людини й природи – весною; їхній розквіт – літом і квітучою молодістю; зрілістю в середньому віку людини й природи, коли обдаровується вся земля рясними плодами Божої благодаті – осінню; вона, разом з потіхою незбагнених багатств, кланяється жовторожевими килимами перед холодними вітрами й приморозками близького й довгого білого сну – зимою, коли людина хилиться віком і навіть, як ті рослини покидають життя, так і людина жовкне листям і падає додолу або продовжує жити в глибокій самоті до потойбіччя, коли душа знімається в небо, а коли ні, щоб, за народним повір'ям, вознестися новими зірками на небосхилі, поки знову не настане час падіння зірки і знову чиясь душа підніметься в небо у вічність.

Поети, як невиліковні романтики, відкрили у собі «Поранкові душі»: «Се значить стільки, що щастя, сонячне проміння, весна... Се значить суть всього сильного і добірного, що чоловік має в собі чим може з усміхом дивитися на життя і легко переносити його важкі пригоди («Поети. Фантазія»). Вона відчувала, що «Бог сам сотворив поетів», щоб творили поезію, «А поезія – се мати всякої величі, всякої краси» (Там само), – пише О. Кобилянська, яка, хоч творила прозу, не раз обдаровувала нас поезією в прозі своєю поетичною душею. На жаль, скаржиться вона, минаючи молодість, покидає поетів поранкова душа, та позитивна енергія, що весь день ганяється за красою життя і природи; вечором шукала «радісних або сумних настроїв», любила «вандрівки... далечінь», «як любимо будуччину», і завжди «була п'яна красою» та напувала нас, потіхою (Там само). Уявіть собі, що стається, коли поранкова душа покидає нас – тоді падаємо у самоту, поети й артисти не літають на пегасах і не відчувають небесні симфонії без натхнення, а народні піснярі та звичайні люди скаржаться незгасним смутком, що ніколи «молодість не вернеться» і не вернеться та щаслива усмішка молодих літ. При цьому небажаному в житті настрої не завжди винувата минулість молодості, бо її можуть прискорити, або й припізнити життєві відносини, як свідчить поетеса мініатюр:

«Кожний чоловік раз у житті зупиняється і не знає, куди повернутись. Я свою дорогу знаю. То самота. Вона вп'ялила свої грізні, холодні очі в мене і моргає на мене.

Я йду.

Я тобі буду служити, ти велика безсердечна самота, і пісні свої покладу у ніг твоїх.

Усміхнися тоді!

Він такий пожаданий... такий добрий... оттакий солодкий усміх для втомленого серця, що даремно благало про нього людей...».

(Далі буде)

Іван КІДЕШУК

БИСТРЯНСЬКОМУ ЦЕРКОВНОМУ ХОРУ 50 РОКІВ

(Закінчення. Початок у н-р 15-18/2020 р.)

Япереселився на Буковину до Качіки, де пробув 13 років, а потім до Балківців – ще 3 роки. Потім із Божого провидіння 1995 року, на запрошення церковного провodu із Бистрого, я був іменований настоятелем церкви у рідному селі після 16 років відсутності.

За цей довгий період часу, щоправда, хор ослаб, але, все ж таки, ще щось лишилося і треба було його відновити. Перше моє заняття було, щоб відновити хор, а голов-но, щоб побудувати нову церкву. Почала

завзята праця добирати нових хористів, шукати матеріалу на щотижневі репетиції. За мого служіння у Бистрім – 13 років, до виходу на пенсію 2008 року – хор набрав високого рівня, має багатий репертуар, який налічує біля 100 пісень і колядок та зверх 30 талановитих хористів.

Після мого виходу на пенсію я далі займався хором, тим більше, що моє місце займав мій зять Іван Юрча – дуже здібний та високоосвічений священник, добрий співак, з яким робимо ми, хористи, надзвичайну кумпанію. Наш хор співав на різних концертах колядки та великоносні пісні на храмах церковних.

Донедавна мучила мене думка, що після мене за якийсь час хор розпадеться. Але, на превелику мою радість, моя донечка Юстина – дружина священника – узялася серйозно до музики і є вже в силі провадити хором. У неділю, 9 серпня ц.р., коли ми святкували ювілейні 50 років від заснування хору, прилюдно, офіційно я передав їй диригування хору і все вийшло гарно, успішно.

Все, що існує у нашій церкві, таке гарне, що не в силі надивитися та наслухатися!

Так донедавна було і у селі – одна гармонія. Лишень від одного разу закралися у село і появилися рутенці з інтересом, щоб мати місце у Парламенті, і роблять розкол між людьми у нашому селі. Особливо для мене це болюче, бо роками від приходу до Бистрого я займався із учнями школи, з якими виступав на різних концертах. Тепер цих учнів

дурять і представляються з ними на різних фестивалях, показуючи світові, що вони мають. Маю велику боязнь, щоб після мого відходу із цього світу не сталося чогось подібного із церковним хором. Маю надію, що добрі люди та Бог цього не допустять.

Бажаю бистрянському церковному хору «Многая і благая літа».

Священник пенсіонер
Іван АРДЕЛЯН

ОСІННЄ РІВНОДЕННЯ

Кожного вересня відбувається астрономічна подія, а саме осіннє рівнодення. Цю подію ми вважаємо початком осені. Осіннє рівнодення це явище, коли день зрівнюється з ніччю. З цього моменту день стає коротший, а ніч довша. Термін рівнодення з'явився з латинського слова, що означає рівність між днем і ніччю.

Астрономічне явище рівнодення настає 22 вересня. Рівнодення це явище, коли земля обертається вздовж уявної лінії по еліптичній орбіті, яка проходить від північного полюса.

Це означає, що тривалість дня і ночі однакові, літо закінчилося і зима починає наблизатися. Причина зміни пори року це нахил земної осі до площини екліптичної і обертання землі навколо сонця. Коли сонце перетинає екватор, рухаючись з південної на північну півкулю, тоді настає осіннє рівнодення.

День осіннього рівнодення можна асоціювати з урожаєм, тому що все зібрано і запаси продуктів на зиму повні. Наші прадіди день осіннього рівнодення святкували весело, тому що вирости овочі і фрукти, якими можна буде харчуватися до наступного урожаю. Таким чином, світловий день буде зменшуватися поступово

аж до дня зимового сонцестояння, яке відбудеться 22 грудня. Осіннє рівнодення святкується у всіх країнах світу.

Народний календар зберігає в осінньому рівноденні початок стародавнього року. В осіннє рівнодення відчиняються ворота небес, тому що цей час є ідеальний для прохань.

Із духовної точки зору наше життя проходить через цикли розвивання, збирання урожаю, смерті і відродження, так як бачимо і в природі. Значення осіннього рівнодення для особи, яка проходить духовним шляхом, є співвідносна з періодом року, в котрім активно діємо в наш період розвивання.

Повсюди люди святкують красоту природи і проходження часу. Послідовність цих пір року було завжди мотивом радості, тому що кожна пора приносить із собою красоту і різноманітність. Одним із давніх обрядів осіннього рівнодення це випікання короваю з пшениці як символ добробуту і достатку.

Ці свята знамениті для життя і благозвучності між людиною і природою. В традиціях всіх народів осіннє рівнодення пов'язане із закінченням всіх сільськогосподарських робіт і святкуванням урожаю.

Традиції і марновірство осіннього рівнодення кажуть, що кожного дня квіти плачуть, тому що прихід зими означає їх кінець. Осіннє рівнодення це момент зміни, і дивлячися на багато цих подій, які відбуваються, можна підкреслити, що соціальне життя перетворюється на внутрішнє життя так, як було в минулому.

Ми пригадуємо традиційні села, де сільськогосподарські роботи змінювалися на вечорниці. Саме головне є те, щоб ми поважали осінні традиції, які нам кажуть, щоб подивитися в нашу душу на кожному початку циклу, і щоб зробили життєві плани так, як нам наказує інтуїція, слідує кроки природи.

Легенда каже: що підсніжник весни і підсніжник осінній були дві сестри дуже красиві, їх мачуха проганяла з дому, одну до ранньої весни, а другу до пізньої осені. Будучи досадні, Бог перетворив їх на квіти, і відтоді вони шукані. Тому один підсніжник процвітає весною, а наступний підсніжник восени.

«Пора туманів і ніжність фруктових плодів ставить кінець довгих літніх днів і відзначає початок сезонного урожаю», – каже поет.

Жодна пора року не може похвалитися такими яскравими кольорами, як осінь, тому що вона зачаровує всіх своєю красою.

Микола ДУТКА

Міжнародний день толерантності

(Закінчення. Поч. на 6 ст.)

Я не знаю, як справи в наших школах та ВУЗ-ах. До цього свята були приурочені відповідні заходи, орієнтовані як на навчальні заклади, так і на широку громадськість. Такі дії повинні бути відображені в публікаціях СУР-у.

На жаль, останні роки принесли людству взагалі, і нам, як меншині, багато зла, «агресії» та випадків нетерпимості, які проявляються як по вертикалі (начальник-підлеглий і навпаки, на структурному чи особистому рівні), так і по горизонталі, і все більше, починаючи з суспільства, в якому ми живемо, трудових колективів, між меншинами і навіть всередині них, досягаючи навіть сімей.

Кожен з нас повинен прагнути підтримувати принципи терпимості, плюралізму, взаємної поваги та мирного співіснування. Ми повинні бути завжди готові усувати стереотипи, спотворені уявлення і виступати на захист жертв дискримінації. Якщо якась людина викликає у нас несприйняття і неприємні почуття, треба розділити аркуш на дві колонки і поставити в них собі два запитання. Перша колонка – «Що ця людина зробила добре

для громади?/ Що нас об'єднує/Чим ми схожі?», друга колонка – «Яку шкоду ця людина завдала громаді? /Чим ми відрізняємося?». Коли ми все розпишемо, картинка стане не такою чорно-білою, і тільки тоді можна приймати найкращі рішення.

Але треба підкреслити що терпимість не означає байдужість до безперерйного функціонування речей у громаді, не означає прийняття навмисних помилок, після того, як були докладені всі зусилля для здійснення діяльності відповідно до законодавчих положень.

У цей Міжнародний день терпимості давайте підтвердимо ідею про те, що різноманіття, втілене в думках, віруваннях і діях, є цінним даром, а не загрозою, і будемо прагнути до створення більш терпимих громад, в житті яких вкорениться цей основоположний ідеал.

Довідка

Є так звана молитва гештальтиста, написана Фредеріком Перлзом, одним із засновників гештальт-терапії. Її можна запам'ятати і періодично повторювати собі: «Я роблю свою справу, ти робиш свою. Я живу в цьому світі не для того, щоб відповідати твоїм очікуванням, ти живеш у цьому світі не для того, щоб відповідати моїм очікуванням. Ти – це ти, а я – це я. Якщо нам довелося зустріти одне одного, це прекрасно. А якщо ні, нічого не робиш». Будемо жити далі і шукати інших зустрічей.

Слова і музика

Михайла ВОЛОЩУКА

МОЯ ДОЛЕ

Темп вальса

1. Цвіти, моя доле, цвіти,
Й нікуди від мене не йди.
Горнися до мого тепла,
Моєї любові й життя.

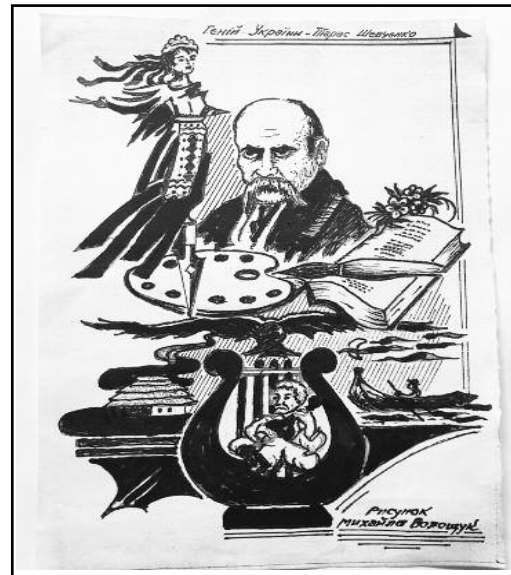
2. Ввійди в моє серце смутне,
Воно жде, як ліку, тебе.
Зроби щось з любові, зроби
Й до квіту цвітіння прийди.

3. Й останься із ним, в його снах,
Як сонце жарке в небесах,
Зігрій своїм саявом його,
Щоб більш не зітхало воно.

4. Війди в його вічну красу,
В його чистоту запаїну.
Із піснею в ньому засяй
Й на радість йому заспівай.

5. Воно твого голосу жде,
Щоб в ньому зустріти тебе.
Щоб більш не було самоти
Й розлуки, ні ждань, ні журби.

6. Будь, доле, як ясна зоря,
Яка в моє серце б зайшла.
Щоб з нею в любові я жив,
Щоб з нею всю вічність дружив.

Михайло ВОЛОЩУК

НАШ ГЕНІЙ

В сіянні вкраїнським Шевченко живе,
В цім славнім безсмерті наш геній цвіте.
Він житиме вічно в народній душі,
У співі, в любові і в повній красі.

Шевченко нас вчить - він наш вчитель святий,
Веде нас крізь бурі, як друг дорогий.
Не зрадив рідню - лише їй він служив,
Він рідну Україну всім серцем любив.

Він знає, як дух наш святкує його,
Як в ньому палає вкраїнське добро,
Як квітне у крові великий цей дар,
Який освятив його вічний «Кобзар».

Ми клонимось низько Шевченкові всі,
Він в нас в Негостині царює всі дні.
Хай слава його огортає щодня, -
З ним сяє, як сонце, вкраїнська душа.

МОЛОДЕ УСПІШНЕ ПОКОЛІННЯ: ЖИТТЯ КОРПОРАТИСТА

У кожному осередку є люди, якими захоплюєшся, на яких хочеться рівнятися, з яких береш приклад, не помічаючи цього, які досягнули рівня, якого не кожному досягнути.

Про таких представників Клузького осередку українців хочу вам розказати.

Пошуки себе, пошуки свого місця у цьому світі, свого професійного покликання та свого особистого щастя часом відбуваються поступово і паралельно з інтелектуальним збагаченням, емоційною закалкою та особистим розвитком. Таким мені видається шлях молодій вихідці з Верхньої Рони, амбітного робітника великої та всім відомої багатонаціональної корпорації Генпакт Нарциси Семенюк. Продовжуємо розмову з нею про її професійні досягнення та особисті відкриття.

Ольга Сенишин: Розкажи детальніше про свою роботу – на яких посадах працювала? Ким ти є на даний момент і що саме входить у твої обов'язки?

Нарциса Семенюк: Як згадувала раніше, я працювала як вчитель англійської мови, а через 1 рік влаштувалася на Генпакті, де працюю і зараз. Спочатку я працювала в офісі в Клуж-Напоці протягом 3-ох років на посаді аналітика з обслуговування клієнтів в бухгалтерському відділі. Пізніше я просунулася на вищий щабель у тому ж відділі, а разом з тим переїхала до офісу в Бухаресті.

О.С.: Що тобі подобається в твоїй роботі? Що не подобається?

Н.С.: Найбільше мені подобається можливість подорожувати, знайомитися з новими людьми і новими культурами. Також між працівниками і керівництвом є дуже хороші стосунки, ми отримуємо підтримку і розуміння. Більше того – існує можливість просуватися по роботі, що надає впевненості у собі і зумовлює більш ефективну роботу. З того, що не подобається, – часом ця робота є досить виснажливою та й можливість проявити свою творчість у цьому напрямку є досить таки обмеженою.

О.С.: Чого ти прагнеш досягнути з точки зору професійного росту? Яку посаду обійняти? Чи у яку іншу фірму потрапити?

Н.С.: Я можу з упевненістю заявити, що праця і життя корпоратиста мені подобаються, навіть якщо треба працювати по 9-ть годин. Зате й задоволення, що випливають з цієї роботи, є відповідними.

Моєю ціллю є обійняти посаду менеджера, а найбільша перевага цієї посади, з моєї точки зору, є можливість вибрати те, що тобі підходить найбільше, – посаду технічного характеру чи людські ресурси. Я вже роблю кроки, включно спеціалізовані тренінги, для того, щоб стати керівником команди (team leader) – тобто керівником у сфері людських ресурсів.

О.С.: У які країни тобі довелося подорожувати? У які хочеш/плануєш ще потрапити?

Н.С.: Мені випала можливість відвідати країни майже на кожному континенті і це, в першу чергу завдяки моїй роботі. Перша країна, яку я відвідала по роботі, є Південна Африка, а саме Йоганнесбург, де я перебувала приблизно 3-и місяці. Далі були США, а саме Бостон; потім Естонія, Таллін. В якості туриста я відвідала Україну, Іспанію, Польщу, Турцію, Францію та Туніс. Хочеться потрапити і на якийсь азійський острів.

О.С.: Яка з відвіданих країн тебе вразила найбільше і чим?

Н.С.: Найбільше мене вразила Південна Африка, а саме Йоганнесбург, зонайменше з декількох причин. По-перше, як будь-який європеєць, що потрапляє на Африканську землю з упередженими поняттями, уявляє собі зустрічі з левами, слонами та традиційними африканськими племенами на кожному кроці. Та потрапивши до Йоганнесбурга, розумієш, що насправді все не зовсім так. Я потрапила у місто європейського стилю, з сучасними будівлями і автошляхами, розвинутіше місто і цивілізованіше, ніж деякі європейські. А на рахунок африканських тварин, то я їх змогла побачити, звичайно ж, у сафарі.

О.С.: Куди, в яке місце тебе тягне/притягає? Як ти думаєш, чому?

Н.С.: На даний момент мене найбільше притягає США, бо під час минулого перебування там через роботу я не змогла відвідати її настільки, наскільки б мені цього бажалося.

О.С.: Як зараз оцінюєш Клуж після можливості побачити інші міста?

Н.С.: Звичайно ж, якщо порівнювати Клуж з іншими містами, які я відвідала, то він мене більше не має чим вразити. Але залишається його чарівність, згадки та емоційний зв'язок з цим містом, який ніщо не зможе замінити.

О.С.: Якою тобі видається Румунія у порівнянні з іншими країнами? Бідна, у розвитку, безнадійно запущена?

Н.С.: Мені вона здається країною у розвитку. Що мене дуже тішить, то це те, що в нас молоді надається безплатне навчання і досить якісне з моєї точки зору, а це є досить великим досягненням. Та й деякі робочі посади в нас є набагато краще оплачувані, ніж в інших європейських країнах або навіть в Америці.

О.С.: Чи стикалася зі стереотипним відношенням до тебе через національну приналежність? Чи говориш про своє українське коріння чи румунське походження?

Н.С.: На щастя, в мене немає ніяких проблем у визнанні своєї належності до української національності. Навпаки – всі мої знайомі по роботі, і не тільки, знають, що я українка, і цей факт завжди був для мене перевагою. Ніколи не страждала тим комплексом неповноцінності, будучи україною в Румунії, чи румункою в інших країнах. Можливо, мені пощастило і щастить і зараз, бо я завжди перебувала у середовищах інтелектуально відкритих та професійних, в яких етнічна, мовна і культурна різноманітність завжди цінуються. Можу з упевненістю констатувати: той факт, що я, українка, ніколи не розглядався, як недолік, а навпаки.

О.С.: Твої побажання/поради молодим людям, які поступають, або/і тим, які закінчили університет.

Н.С.: Не знаю чи сьогоднішня молодь хоче прислухатися до чийось порад, але так, як я це себе вважаю молодістю, то я б собі дозволила радити молодим не здаватися після першої, другої чи навіть третьої невдачі. Будьте наполегливими, не відмовляйтеся від своїх мрій.

О.С.: Може хочеш щось додати від себе, чи розповісти?

Н.С.: Дякую вам, пані Ольга Сенишин, за те, що подумала взяти інтерв'ю зі мною. Мушу зізнатися, мені сподобалося згадати студентський період і час, проведений у Клужі. Мені б дуже хотілося, щоб ви опублікували і слова моєї подяки.

О.С.: Це я тобі дуже вдячна за відвертість і за твій час. Нехай щастить в усіх починаннях!

Ольга СЕНИШИН

Про щастя

Думаю, що немає людини на цьому світі, яка б не бажала бути щасливою, яка б не бажала пізнавати та розуміти, що таке щастя. Але чи всі знають, як цього досягти?

Бажаємо одні одним щасливих свят, щасливих вихідних або щасливого життя. Для християн щастя має мати інше значення, ніж для людей, які не знають про Бога. Нам треба знати, що щастя не означає добре місце праці, добра їжа, матеріальні достатки, удача, або навіть добрий стан здоров'я чи довгий вік життя. Це не говорить нам про щастя. Всі ці речі є дарами від Бога, але не можемо стверджувати, що та людина, котра отримує ці дари, є щасливою людиною.

У своїй проповіді Ісус роз'яснює своїм учням, хто насправді щасливий або блаженний. Хочу нагадати тільки одну із блаженств: „Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать”. Про таке щастя сьогоднішній світ не споминає, ані про серце людини.

Ми повинні усвідомлювати той факт, що щастя у наших серцях та що чисте серце є початком щасливого життя. Не потрібно людині мати великі будинки, модерну апаратуру, багато

землі, різні матеріальні речі або успіх. Всі ті, що були дуже багатими, не були обов'язково і щасливими. Наприклад, Св. Пророк Давид був дуже багатим, мав велику силу, був царем, мав всі добра Єрусалиму свого часу, але його щастя полягало в іншому. Псалми, написані Давидом, починаються так: „Блажен чоловік, що за порадою безбожників не ходить і на путь грішників не ступає, і на засіданні блюзнів не сідає”. Лише з цих слів Псальмиста можна зрозуміти, що дорога до щастя має оминати гріх, лихі вчинки та безбожність. Щастям не можна вважати емоцію, яку переживаємо кілька хвилин. Такий стан можемо вважати радістю або задоволенням. Щастям є стан досконалості, спасіння та безмежної любові, яку людина може відчувати лише у зв'язку з Христом.

Ми, християни, так маємо розуміти щастя і щасливе життя. Дуже добре радіти і веселитися тут на землі, але досягти щастя означає більше цього. Щастя, яке шукаємо, не означає мати гарну хату, добру роботу, жити у доброму місці. Все це людина може втратити за пару хвилин. А коли це дійсно стається, означає, що людина втратила своє щастя? Ні! Вона втратила лише світські радощі. Людина дійсно щаслива, коли покладає свою надію на Бога. І навіть, якщо вона втратить все, що має на цьому світі, вона не втратить Бога та віру. Натомість, безбожна людина може мати все, що собі бажає, але ніколи не буде знати, як досягти свого щастя.

от. Іван ЮРЧА

Про Книгу Баруха

Цей пророк, якого ім'я означає на єврейській мові «благословенний», був учеником і секретарем пророка Єремії 6 століть до народження Ісуса Христа, і писав всі пророцтва Єремії. Коли Єрусалим упав під Вавилоном, Єремія і Барух пішли до Єгипту, після чого не знаємо нічого конкретного про нього. Одні історики думають, що вони там і померли, але іудейська традиція вважає, що вони були взяті з Єгипту до Вавилону.

Перед коротеньким переглядом головних ідей книги Баруха, подивімся і на контекст, в якому пророк жив. У 587-му році до Христа єврейський народ пройшов через одне із найбільших випробувань: Єрусалим був захоплений Вавилоном і цар іудейський разом із дуже великою частиною населення були переселені до Вавилону, де мусіли жити багато років. Всі юдеї бачили в цьому відплату за їхнє віддалення від справжнього Бога і почали каятися за свої гріхи та за те, що не хотіли слухати голосу пророків. Ця і є головна ідея Книги Баруха, яка була написана, щоб її читали не тільки юдеї, які були переселені до Вавилону, але й ті, які ще жили у Юдеї і в Єрусалимі, які «плакали і постили, і молилися Господу» (1,5).

Майже вся книга написана у формі молитви покаяння іудейського народу за всі їхні гріхи як народ. А найголовніші гріхи були: «ходили кожен за думками злого серця свого, і слухали іншим богам, звершуючи злі справи перед очима Господа Бога нашого» (1,22). Отже, причинами, за яких надійшов цей важкий для них момент, були ідолопоклонство та гріхи, які народилися від нього, а це віддалення від Бога було наслідком їхньої гордості, яку Барух називає «думкою злого серця». Навіть і пророк Єремія, з яким він ходив, пророку-

вав, що гордість є головною причиною, за яку юдеї почали поклонятися ідолам і забули про Бога: «Так говорить Господь: так скрушу Я гордість Юди і велику гордість Єрусалима. Цей негідний народ, який не хоче слухати слів Моїх, живе за впертістю серця свого і ходить слідом інших богів, щоб служити їм і поклонятися їм» (Єр. 13,9-10). І відплата за цю непослушність було їхнє Вавилонське рабство: були панамі у їхній країні, а тепер стали рабами на тій землі, яку Бог їм обіцяв, коли вибирав їх з Єгипту, а зараз навіть були переселені всі до Вавилону. Значення цього переселення видиме з тих пророцьких стишків, у яких Барух представляє слова Самого Бога: «Якщо ви не послухаєте гласу Мого, то ця велика і численна сила народу перетвориться на малу серед народів, між якими Я розсію їх. Я знаю, що вони не послухають Мене, тому що вони – народ упертий; але вони звернуться до серця свого у землі переселення свого і пізнають, що Я – Господь Бог їх. І я дам їм серце і зрозуміють, а вуха почують. І будуть прославляти Мене на землі переселення свого і згадувати ім'я Моє, і відвернуться від упертості своєї і від злих діл своїх; тому що згадують путь батьків своїх, які згрішили перед Господом. І Я поверну їх у землю, яку з клятвою обіцяв батькам їхнім, Аврааму і Ісаку та Якову, і вони будуть володіти нею» (2, 29-34).

Ці пояснення, а головне слова «вони звернуться до серця свого» приближають цей момент з історії Ізраїля до притчи про блудного сина, в якій Ісус нам каже, що, побачивши, яке життя у тім далекому краю, «спам'ятавшись, він сказав: скільки слугів у батька мого мають хліба їсти, а я вмираю з голоду; встану, піду до батька мого» (Лк. 15, 17-18). Бачимо, що ця притча здійснилася

довго перед її промовленням Ісусом, і здійснюється кожний раз, коли ми вертаємося від гріха до Бога. А перший ступінь покаяння, як видно із слів пророка Баруха і з притчі про блудного сина, є тоді, коли звертаємося до серця свого, коли приходимо до себе, коли нарозумимося, бо у тому моменті, коли рішимо покинути гріх і повернутися до Бога, до того краю, де нам добре, – Його заповідей, у тому моменті бачимо ясніше різницю між тим, якими ми були і якими хочемо стати.

Одна з причин, з яких ця книга є головною для православних і католиків, є коротенька молитва за прощення гріхів не тільки живих, але й померлих із роду іудейського: «Господи Вседержителю, Боже Ізраїля! Почуй молитву померлого Ізраїля і синів їх, що згрішили перед Тобою, які не послушали гласу Господа Бога свого, за те й осягли нас біди» (3,4-5). Ці стишки підтверджують для великої частини християн значність молитви за усопших.

Книга Баруха кінчається спонукою шукати мудрість, яка буде охороняти Ізраїля, але і кожного вірника, мудрість, яка знаходиться тільки у Божих заповідях: «Слухай, Ізраїлю, заповіді життя, дослухай-теся, щоб зрозуміти мудрість» (3,9).

Читаючи цю книгу, яка не займає ні п'ять сторінок із Біблії, не можемо таїти, що поведінка Ізраїля є і нашою поведінкою, його віддалення від Бога та ідолопоклонство, на жаль, такі, як і загальне людське віддалення від Бога у шуканні різних видимих чи уявлених ідолів, і покаянна молитва Ізраїля стає і нашою обітницею ніколи не покидати країну заповідей Божих.

от. Маріус М. ЛАУРЮК

Андрій М'ЯСТКІВСЬКИЙ – до 95-річчя від народження автора

ОДЕСА-МАМА

(Прод. з числа н-р 11-12, червень 2020 р.)

Максимко взяв із горшка шматок вареного м'яса. їв смачне, аж солодке – в груди, в руки, в ноги наливалось тепло. Коли б до того м'яса та ще кусень хліба, було б, як перед колективізацією.

І раптом він згадав про Соломію. Кинув оком на постіль – там тільки зіжмакане рядно, на якому теж була кров... Попід стелю літали зелені мухи.

– А де моя сестричка, де Соломія, тату? Де вона?

– Поїхала до Одеси. Хіба ти не бачив? А мені держава привезла вівцю, я зарізав – не пропадемо...

Малий побачив діжку, що стояла в кутку біля мисника, став навшпиньки, глянув через край. Там, на щедро пересолених шматках м'яса лежала Соломіїна голова. Очі, взявшись сизою поволокою, дивилися в стелю. У вухах блищали срібні сережки. Чорна сплетена коса лежала на відрубаній руці. На одному з пальців тьмянів мідний перстень.

– Ма-а-а-мо-о-о! – страшно закричав Максимко і з думкою, що тато заріже і його, вилетів із хати. Він біг чужими городами, зарослою бур'янами долиною. Його очі не бачили нічого, тільки воскове Соломіїне обличчя, сережки у вухах. В його груденятах палахкотів страшний вогонь. Біг, не знаючи куди, втрачав сили, але зупинитися боявся. Йому здавалося, що за ним на своїй липовій нозі женеться тато.

5

І впав хлопчина за греблею на твердій дорозі обличчям у сивий порошок. Чи живий, чи мертвий, яке кому до того діло...

Вгорі було супокійне, чисте, наче шовкове, надвечірнє небо. Десь за вербами заходило щедре травневе сонце. Обабіч греблі буйно зеленіли лози, квітували кущі калини, од тепла й земної вологи розкошувала лобода. Неподалік витьохкував соловейко. З поля повівав духмяний вітерець, погойдував гривами хмелю, що звисали з вербового віття. В ставку легкими хвилями брала вода. Кружеляла собі довкола Сонця голуба планета Земля. Славні бійці Червоної Армії охороняли священні кордони Батьківщини. Вся країна, по-ударному знищивши куркуля, як клас, невпинно крокувала до сяючих вершин, провідні співці наперебій славили безсмертного у віках вождя і вчителя всіх трудящих світу Сосо-Кобу-Джугашвілі-Сталіна, а дев'ятирічний громадянин Максим Васильович Завірюха ницьма лежав серед шляху, і всім було байдуже, чи живий він, чи мертвий.

Під полудень наступного дня везли Василя Завірюху до сільради ті самі, що звозили до спільної ями неживих. Докотилася вістка до сільського начальства, то й приїхали по вбивцю. А як же інакше? Був закон, було правосуддя. Спершу винесли на підводу діжку з м'ясом, накрили її рядниною, винесли й горщик, що стояв на припіч-

ку, потім самого Завірюху, і посадили його на полудрабок. Старий не упирався, не сердився, тільки щілинками очей блукав по білому світу і, задихаючись та спочиваючи, хрипло наспівував:

Смело ми в бой пойдём,

За власть Советов,

И как один умрём

В борьбе за зто...

Потім додавав:

– Как адін... До ноги вимремо. Ніхто не лишиться живий! Контра насту-іаєть, таваріщі! На Пітер, на Москву, таваріщі! Как адін, до ноги!..

Одною рукою він обнімав діжку, а другою показував, як зі всіх боків заступає контра. Потім, наче збагнув, що вчинив на біло-

Рисунок Василя СОКОЛЮКА

му світі, на своєму ієлегкому віку, затулив опухлою долонею очі і наче плакав. Було чути слова:

– Соломія – доня моя єдина – червона санітарочка моя...

Молоді похоронники йшли за підводою насуплені, суворі. Липова нога цілилась у сумні вікна опустілих осель, наче тупе дуло кулемета.

І сонце дивилося з неба на многогрішну землю, і не збиралися хмари, аби юразити громами того, хто чинив великі гріхи.

І другого вечора Максимко додому ночувати не пішов. Лежав при старій олоді, під якою було багато дощових черв'яків. Уже не думав про їжу, йому отілося вмерти. Добре бути мертвим. Лежиш собі і нічого не боїшся, і зовсім не хочеться їсти, нічого не чуєш, не бачиш і нічого тобі не болять.

Але на світанні ставало холодно, і все ще млоїло від позавчорашнього м'яса, не зникало з-перед очей мертве Соломіїне обличчя... А ще бачив, як ато розпалює в печі, як їсть і говорить сам із собою.

Опираючись на колоду, Максимко поволі підвівся і побачив, що до нього дуть двоє тих, які мають пайки, щоб жити і вивозити до ями мертвих.

– Диви, встав. А я думав...

– Чийсь хлопчина... – говорили вони.

– Чий ти? – запитав вищий, що був у червоноармійському картузі. Максимко мовчав. Тієї миті йому уявилася Одеса і той лягавий, що допитується про батька-матір.

– Ну, чий? – став питати й другий.

– Нічий, – буркнув Максимко.

– Стань! Так це ж Завірюхи Василя синок! – впізнав той, що в червоно-армійському картузі – і обидва парубки презирнулися. – Все ясно.

– Що вам ясно? – задригонів від холоду Максимко.

– Чому ти не спав дома...

– Там тато... – не втримався, заплакав малий.

– Нема вже твого тата. Тепер тобі, дитино, світ широкий, – сумно прокаїв нижчий, – але поки що йди додому, а сільрада потурбується, щоб тебе і якийсь приют відправити.

– Чому в приют? А де мій тато?

– Помер вчора в сільраді. Переївся м'ясом – заворот кишок у нього йшов. Навіть слідчих та прокурора не дочекався. Поховали його разом

і діжкою.

– То що мені робити? – болісно захлипав Максимко.

– Кажу, світ широкий, роби, що хочеш та й сільрада якось вирішить, – серйозно сказав той, що в червоноармійському кашкеті.

7

Світ справді був дуже широкий, а до кого йти, кому поклонитися, в кого випросити якусь поживу, Максимко не знав. Рідна хата лякала його кривавими плямами, село лякало мертвими людьми. Мимоволі згадував, як Варвара Петрівна розказувала про щасливе життя дітей в нас і про голод та злидні за кордоном, як він слухав і вже тоді хотів їсти. Він хотів їсти вже й тоді, коли тато розкуркулював дядьків, записував бідноту до тсоу і казав, що тільки там наїдяться всі. Варвара Петрівна розсипалася про Йосифа Віссаріоновича, що він день і ніч піклується про всіх дітей, а в Максимка в животі кишки грали марш, і він ще від осені зненавидів кругловиду зеленооку вчительку, наче вона була винна, що йому постійно хотілося їсти. А тепер, коли світ став йому широким, майнула була думка прийти до вчительки, розказати їй усе про себе, але не наважився, бо від зими не ходить до школи. Може, його вже викреслили з другого класу, як викреслюють тих, що виздыхали од голоду.

Ех, якби з'явився Микита! Максимко не відстав би од нього, вмолив би його, аби взяв із собою до Одеси... Але чого той Микита не бачив у цьому селі? Він живе, він – вуркаган.

Над ставком літав чорногуз. Легко, вільно. Максимкові б такі крила, йому ж тепер світ широкий!.. Змахнув би ними і – Одеса. Але Максимко не птиця, до станції треба дибати пішки.

І дуже хотілося їсти... Можна жити далі, як жив досі – в ставку ще не перевелися жаби, водяні ящірки, під камінцями були масні дощовики, але – чорна, немазана хата, поплямлена кров'ю долівка, Соломіїні мертві очі... І ноги самі ступали нерівною запиленою дорогою за вигін, у поле. Максимко ніколи не був на станції, але знав, відчував: коли йти тільки на південь, – буде станція, буде залізниця. Зривав при дорозі стеблинки мишію, висмоктував із них терпкий солодкуватий сік і йшов.

(Далі буде)

♦ С Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Т Е Й ♦

ПРИЙШЛА ДО
НАС ОСІНЬ ЗОЛОТА!

(Казка)

Жила-була на світі Осінь. Вересень, Жовтень, Листопад – сини Осені. Жили та господарювали вони окремо. Тож вирішила мати Осінь відвідати своїх синів, побачити, як вони живуть. Спочатку заглянула в господарство старшого сина Вересня. Там вона побачила свого сина лагідного, веселого, багатого, щедрого.

Задоволена побаченням, матуся Осінь вирушила далі в гості до середнього сина. Жовтень зустрів її різнобарвністю кольорів, золоті килими постелив матері під ноги. Але йому ніколи було й поговорити зі старенькою, – весь час малює син, усе в роботі...

Помандрувала Осінь у гості до Листопада, найменшого сина. А він струшує сердито листя з дерев, лякає пташок. Матуся за це розсердилась на сина, повернулася стомлена додому й заснула міцним сном.

А коли прийшла її пора, то вона прокинулася і повернулася до рідного краю.

ХЛІБ – УСЬОМУ
ГОЛОВА!

Ачи ми задумаємось над тим, чому саме хліб? Чому хліб так високо цінували та вшановували у всі часи та всі народи?

Згідно з археологічними знахідками, хліб був відомий вже понад 5000 років. Він був важливим продуктом харчування ранніх цивілізацій, зокрема в Єгипті, де вже у той час хліб виготовляли в пекарнях. Ще в античні часи єгиптян називали «хлібоїдами».

Вже між 2860 і 2840 до Різдва Христового в Єгипті були відомі 30 сортів хліба. Звідси знання про випічку хліба через Грецію і Римську Імперію потрапили до Європи.

Крім Азії та північної Індії, де основний продукт харчування – рис, хліб залишається і до сьогодні основним продуктом харчування. Бо де хліб та вода, там не має голода!

А який саме хліб їдять у різних країнах?

У Франції готуються крації багети з пшеничного борошна; у Німеччині найбільш популярний пумпернікель – чорний хліб із жита, й паточки з дуже щільною м'якушкою; у Швеції хліб – з ячменю, жита, також дуже відомий шведський (або полярний) хліб з житнього і пшеничного борошна без дріжджів. В Італії випікають хліб фокачча – тверді коржі з сіллю та оливковою олією.

У країнах Магрибу хліб матло, тамтун і мсеммен. А мешканці Центральної Америки випікають кукурудзяні коржі тортилії.

по ній людей. Цікавим є те, що ширина вулиці всього 70 сантиметрів. Тож розійтись там важко навіть двом пішоходам.

Цікаві факти про світлофори

Назва «світлофор» походить від двох слів: від зрозумілого нам слова «світло» і грецького «форос», що в перекладі означає «несе». Тобто в перекладі на «світлофор» – це той, що несе світло.

• У Берліні є світлофор, який показує не три звичайних сигнали: стій, приготуйся, йди, а тринадцять. Щоправда, орієнтуватися по такому пристрою складно не лише водіям, але й пішоходам.

• Єдине місто у світі, де світлофор догори дригом – це американське містечко Сірак'юс. Там проживають нащадки ірландців. Традиційні світлофори із червоним кольором вище, а зеленим нижче піддавалися постійним нападам. Щодня на місці зеленого сигналу

вибивали скло. Причиною є те, що саме зелений колір символізує Ірландію. Саме тому світлофори у цьому містечку розташовані догори дригом й досі.

• У Японії спочатку використовували пристрої, що дозволяють рухатися за допомогою синього, а не зеленого сигналу. Однак в результаті досліджень було з'ясовано, що краще людським зором сприймається зелений відтінок, тому сьогодні вулиці країни облаштовані класичними світлофорами.

• У Празі є світлофор, що розташований на одній із пішохідних вулиць і регулює черговість проходу

♦ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ♦

9 ЛИСТОПАДА – ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ ТА МОВИ

Кожного року, починаючи з 1997 року, Указом Президента України Н-р 124/97 9 листопада було встановлено як Державне свято, і весь український світ цього дня відзначає ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ПИСЕМНОСТІ на честь Нестора-літописця – письменника, основоположника давньоруської історіографії, першого історика Київської Русі, мислителя, вченого, ченця Києво-Печерського монастиря, з яким і починається писемна українська мова.

На письмі українська мова існувала ще в князівські часи і звалася вона «руською» в законодавчих збірках «Руської Правди», в побутових написах і князівських грамотах. Ці тексти найбільш наближені до сучасної української мови. Про український характер народної мови Київської Русі підтверджують й іноземні джерела.

З 2018 року в Румунії з ініціативи депутата Миколи-Мирослава Петрецького

Палата депутатів Румунії прийняла законопроект про оголошення 9 листопада Днем української мови в Румунії.

Слід не забути підкреслити, подякувати нашим попередникам – вчителям, письменникам, священникам, редакторам-засновникам газети «Новий вік», які через всі труднощі, тернистий шлях передали, затримали і донесли до нашого часу рідну українську мову, засадили зеринку, щоб ми сьогодні могли говорити про нашу рідну українську мову в латиномовній країні. ДЯКУЄМО!

Дорогі наші діти, дорогі учні, шануйте, читайте, гордіться своєю українською мовою, своїм походженням.

І.П.-К.

КАРТА НАЙПОПУЛЯРНІШИХ ДИТЯЧИХ КНИЖОК ЄВРОПИ

Пропонуємо твоїй увазі карту найпопулярніших дитячих книг у країнах Європи.

До створення цієї карти долучилися вчителі та учні з різних європейських країн. Дослідження, яка книга є найулюбленішою у читачів з різних куточків континенту, проводили на базі навчальної платформи Європейської Комісії Twinning.

Отже, найвідомішою книгою для фінляндських дітлахів є «Країна мумі-тролів» Туве Янссон. У Швеції діти обожають читати «Пепні Довгупанчоу» Астрід Ліндгрен. У Франції найпопулярнішим твором став «Маленький Принц» Антуана де Сент-Екзюпері, у Британії – цикл книг Джоан Ролінг про Гаррі Поттера, а серця італійських читачів підкорила книга «Пригоди Піноккіо» Карло Коллоді. Серед німецьких творів на карту потрапила «Нескінченна історія» Мі-

хаеля Енде, у Бельгії улюбленими є «Пригоди Тінтіна» Ерже, а в Данії – «Гідке каченя» Ганса Християна Андерсена, в Румунії – «Спогади з дитинства» Іона Крянге. Україну на цій карті представляє твір Всеволода Нестайка «Тореадори з Васюківки»!

Сторінки склала Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

«НАША СУЧАСНИЦЯ»

Наша сучасниця – мати, подруга, кохана, – та, яка завжди поруч, іде нам назустріч, підтримує нас в усьому тому, що вважає за добре, за справедливе. Наша сучасниця бажає бути рівною своєму мужу, хоче ділитись і радістю, і смутком з ним, бажає бути підтриманою в тій мірі, в якій і сама підтримує і терпить, якщо потрібно.

Наша сучасниця – письменник, викладач, лікар, інженер, але і хлібороб. В цьому великому процесі технологічної доби розвиває вона свої природні здібності, є творцем основної клітини суспільства – Родини. В цьому проявляється її сила й вартість. Перед нашою сучасницею завжди було нелегке завдання – збереження нашої національної ідентичності, свідомої української християнської родини, передавання цих вимог майбутнім поколінням.

Рубрику веде
Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Вітаю з 50-річним ювілеєм Симуону ЛІБЕР-ЛАНКРАНЖАН

РЕАЛЬНА КАЗКА

Настала вже осіння пора, дні стали короткими, ночі довшими. Хочеться щось прочитати, щось написати, бо в думках переплітаються різні спогади, події, випадки.

І так одного вечора надбігла думка написати... дійсну казку.

Чимало років тому, 5 десятиріч, теплого сонячного дня місяця жовтня я стояла біля батьківської хати в моєму рідному селі. З другої сторони вулиці до мене приблизився наш молодий учитель. Я заримітила відразу його такий щасливий і веселий вигляд. Він промовив до мене:

– Анничко! Сьогодні в нашій сім'ї народилася дівчинка і наші бажання сповнилися!

Я поділила разом із ним свою радість, побажала щасливому батькові, донечці і мамі, яка привела її на світ, здоров'я, щастя і все, що вони бажають донечці.

З великих radoщів в скорий час батько дівчинки з такої нагоди присвятив донечці обробку пісні «Коліскова пісня» з авторськими словами. Пам'ятаю одну строфу:

«Очка стали вже вузьенькі, огортає сон крилом
Дівчинку мою маленьку, спи, дитинко, мирним сном.
Люлі, люлі, люлі, люлі...».

Роки пробігали, дівчинка росла здорова, з року в рік ставала гарнішою, любою, милою, а батьки раділи, милувались нею.

Минули і роки дитинства, роки навчання в перших класах в рідному селі, гімназійній школі, потім у вищій освіті в Бухаресті. І так, як воно в житті буває, все міняється, ніколи час не спиняється, а роки біжать, біжать собі безупину. Той період був найгарнішим у житті Симони. Тодішня дівчинка, героїня моєї казки, а теперішня мати (і вона має дівчинку), думаю, що розпізнається в моєму дійсному оповіданні.

Теперішня вчителька і репортер (журналістка) п. Симона Лібер-Ланкранжан народилася п'ятдесят років тому, місяця жовтня в селі Конашиль Карашеверінського повіту в гарній сім'ї, яка український дух підтримувала, українську культуру безперестанку.

Вітаю з 50-річним ювілеєм п. Симону Лібер-Ланкранжан і бажаю багато літ прожити в здоров'ї, радості і любові. Симона активна в її праці. Як вчителька в Тімішоарі, використовує свій досвід у вихованні молодого покоління, маючи великий талант у цьому. І терпіння.

Так само працює і в радіопередачі українською мовою в Тімішоарі, кожної неділі о 18-ій годині передає українське слово, різні вісті, повідомлення, події, українську пісню, тексти для дітей, вісті з України, а в понеділок українське слово можна почути по радіо в м. Решіца після обіду. Дуже старається і завжди здобуває успіхи.

Кілька років тому брала участь в м. Ужгороді (Україна) на Фест-конкурсі «Мій рідний край» як репортер з великим успіхом, отримавши першу премію. Була активна в нашій сурівській організації в повіті Тіміш як член в комітеті і голова жіночої організації. Все не можна описати, але головне те, що п. Симона виросла так і була вихована в сім'ї любити українство.

Щиро бажаю п. Симоні міцного здоров'я, щастя, успіхів у праці, всього, що собі бажає.

На Многая літа! дорога наша п. Симона.

Анна БЕРЕГІЙ

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор – Іван КОВАЧ

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «RCR PRINT» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988 Adresa redacției:

Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,

Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com/ Адреса сайту СУР: www.uur.ro

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.